

ပဏ္ဍိတာရာမ
ရွှေတောင်ကုန်းဆရာတော်
သာသနာပိုင်ဖြစ်အောင်
ကြိုးစားကြပါ

သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြပါ

ပဏ္ဍိတာရာမ ရွှေတောင်ကုန်းဆရာတော်

ဖြန့်ချိရေး

ပဏ္ဍိတာရာမ ရွှေတောင်ကုန်းသာသနာ့ရိပ်သာ
အမှတ်(၈၀/က)၊ သံလွင်လမ်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်။

ဖုန်း - ၇၀၅၅၂၅

အတွင်းခွင့်ပြုချက်
မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်
ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ်

၃၂၀၉၀၂၀၆၁၂

၃၂၀၀၆၈၀၂၀၇

ပထမအကြိမ်

၂၀၀၇ခုနှစ်၊ မတ်လ။

အုပ်ရေ

၁၀၀၀

မျက်နှာဖုံးပန်းချီ

ကိုလင်းဝဏ္ဏ

စီစဉ်သူ

ဦးအောင်ကျော်ဆင့်

ထုတ်ဝေသူ

ဦးကျော်ဟင်း (၀၉၁၀)

ယုံကြည်ချက်စာပေ

အမှတ်(၁၁၁)၊ ၃၃-လမ်း၊

ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့။

မျက်နှာဖုံးနှင့်

ဒေါ်ခင်အေးမြင့်

အတွင်းပုံနှိပ်

ရာပြည့်အောင်ဆက်

အမှတ်(၁၉၉)၊ လမ်း(၅၀)၊

ပုဇွန်တောင်မြို့နယ်၊

ရန်ကုန်မြို့။

တန်ဖိုး

()ကျပ်

၁၃၆၄-ခု၊ တန်းဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်
(၄)ရက်၊ (၂၃-၁၁-၂၀၀၂) စနေနေ့၊ ဒီကနေ့ည
ဘုန်းကြီးများ လွန်ခဲ့တဲ့ (၄)ရက်က စံလွန်တော်မူလေတဲ့
ရွှေဥမင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဈာပနပွဲမှာ ဒီက
အရှင်မြတ်များက ဘုန်းကြီးများကို တရားတစ်ည ဟော
ဖို့ ပန်ကြားလျှောက်ထားတာနဲ့ ဘုန်းကြီးက (၂၃)ရက်
နေ့တော့ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်လို့ ကတိပေးလိုက်တာနဲ့မို့
တရားဟောဖို့ အခွင့်ရောက်လာပါတယ်။

တရားဟောရမယ်ဆိုလို့ရှိရင်တော့ သုတ္တန်
တစ်ခုခုကို ထုတ်ပြီးတော့ ဟောမှ သင့်မှာပါပဲ။
ဒါပေမယ်လို့ ဘုန်းကြီးများကတော့ ရွှေဥမင်ဆရာ
တော်ဘုရားကြီးနဲ့ အတူတူ တော်တော်လေး နှစ်ကြာ
ကြာ မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ လက်အောက်
မှာပင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ အဖြစ်နဲ့ နေခဲ့ပါတယ်။ စပြီးတော့
တွေ့ဆုံတာလည်းပဲ အဲဒီ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ မလုပ်ခင်က
စပြီး တွေ့တာပါပဲ။

ဘုန်းကြီးများက တစ်နှစ်စောပြီး ဆရာတော် တရားအားထုတ်ပါတယ်။ ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး ကတော့ နောက်တစ်နှစ် အားထုတ်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီး က တရားအားထုတ်ပြီး ဆရာသမားများက တာဝန်ပေး လာလို့ ကိုယ့်တိုက်တာကို ပြန်ပြီးတော့ စာပေပို့ချရေး ကိစ္စတွေ တာဝန်ယူရတယ်။ ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရား ကြီးကတော့ အဲဒီမှာ တရားအားထုတ်ပြီး မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကိုယ်တိုင်က ယုံကြည် စိတ်ချပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာအဖြစ်နဲ့ တာဝန်ပေးခံခဲ့ရပါတယ်။

ရွှေဥမင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးကလည်း ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာအဖြစ်နဲ့ ရှိနေတုန်းအခါက ဘုန်းကြီး များက မကြာခဏ ဘုန်းကြီးနေတဲ့ ကျောင်းတိုက်ကနေ မဟာစည်ဆရာတော်ထံ လာရောက်ပြီးတော့ မေး လျှောက်ချင်တဲ့ အချက် တွေကို မေးလျှောက်ခဲ့ပါတယ်။ တရားနဲ့ အဆက်အသွယ်ကလည်း ရှိနေပြီးသား ဖြစ်နေ တော့ တစ်လတစ်ကြိမ်လောက် သို့မဟုတ် နှစ်လ တစ်ကြိမ်လောက် ကြွရောက်လာပါတယ်။

အဲဒီက စပြီးတော့ ရွှေဥမင်ဆရာတော်နဲ့ စတွေ့ပြီး အချင်းချင်း ရင်းနှီးသွားပါတယ်။ ဘုန်းကြီးကို အခြေအနေတွေ အကဲခတ်ပြီးကော့ ဆရာတော်က မဟာစည်သာသနာ့ ရိပ်သာထဲမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ

အဖြစ်နဲ့ ဆွဲသွင်းချင်လို့ လာပါ၊ သူတို့နဲ့ ပူးပေါင်းပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ပါ စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်းပါတယ်။

စောစောကတော့ ဘုန်းကြီးက ကျောင်းတိုက်မှာ ဆရာသမားများက စာချဖို့ တာဝန်ပေးထားတော့ မူလ ဆရာသမားများကိုလည်း မခွဲနိုင်သေး၊ စာသင်သားများကိုလည်း ငဲ့ညှာထောက်ထားပြီး သူ့ဆန္ဒမဖြည့်နိုင်ဘဲ ဖြစ်နေခဲ့ပါတယ်။ နောက်တစ်နှစ်လောက်ကြာတဲ့ အခါကျမှ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဒီကလည်း တရားလည်း နာချင်၊ သူကလည်း တိုက်တွန်း တပည့်တော် အစမ်းသဘောမျိုးနဲ့ လပိုင်းလောက်တော့ လာကြည့်ပါဦးမယ်လို့ လျှောက်လိုက်ပါတယ်။

ထပ်ပြီးတော့လည်းပဲ တရားအားထုတ်ချင်တာနဲ့ ဝါဆိုခါနီး တစ်လအလိုမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်းနှစ်ပေါင်း (၄၀) ကျော်လောက်က ဘုန်းကြီး ရောက်သွားပါတယ်။ တစ်ဘက်ကလည်း တရားအားထုတ်၊ အခြားတစ်ဘက်ကလည်းပဲ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးကို သူက ဦးပဏ္ဍိကို သူလို ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာအဖြစ်နဲ့ တာဝန်ယူဖို့ရာအတွက် လိုလားပါတယ်လို့ သွားလျှောက်တယ်။ သွားလျှောက်တော့ ဆရာတော် ဘုရားကြီးကလည်း လွယ်လွယ်ပဲ၊ ဘုန်းကြီး အထူးစိစစ်မှုမျိုး လုပ်မနေတော့ဘူး၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးနဲ့

လည်းပဲ မျက်နှာတန်းမိလျက်သား၊ ရင်နှီးပြီးသား ဖြစ်နေတော့ ကောင်းတာပေါ့ဆိုပြီး ခွင့်ပြုလိုက်တော့ အဲဒီကစပြီး ဘုန်းကြီးလည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာနယ်ထဲ ရောက်သွားပါတယ်။ အဲဒီကစပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်း နယ်ပယ်ထဲက မထွက်တော့ပါဘူး။

အဲဒီမှာ တဖြည်းဖြည်း ခင်မင်ရင်းနှီးသွားပါတယ်။ ရွှေဥမင်ဆရာတော်အနေနဲ့ ဘုန်းကြီးအပေါ်ဝယ် အင်မတန် ချစ်ခင်တဲ့ အစ်ကိုကြီးတစ်ပါးအနေနဲ့လည်း ဘုန်းကြီးကို စောင့်ရှောက်ပါတယ်။ တကယ့် သီတင်းသုံးဖော်ကောင်း တစ်ပါးအနေနဲ့လည်းပဲ ဘုန်းကြီးကို စောင့်ရှောက်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးကို စောင့်ရှောက်လို့ ဘုန်းကြီးကလည်းပဲ အငယ်ပဲဆိုပြီး ကျန်းမာရေးကအစ ကိုယ်တတ်သမျှ မှတ်သမျှလေးနဲ့ သူ့ကို တုံ့ပြန်ပြီး ကူညီပါတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ပဲ နောင်တော်ညီတော် ရင်းနှီးပြီးတော့ သူက အရေးပေးပြီး သီတင်းသုံးဖော်ကောင်းတစ်ပါး ဖြစ်သွားတာပေါ့လေ။ အဲဒီကစပြီး နောက်ဆုံး စံလွန်တော်မူတဲ့ အထိ မပြတ်လပ်ပါဘူး။

ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာအဖြစ်ကနေ စပြီးတော့ နောက်ဆုံး စံလွန်တော်မူခါနီးလပိုင်းအထိ ဘုန်းကြီးတို့က မကြာခဏဆုံတွေ့နေပါတယ်။ အဲဒီနှစ်တွေမှာ ဘုန်းကြီး

ကို ကူညီခဲ့တဲ့ အရာတွေ အများကြီးပါပဲ။ သူ ပြောတာ ဆိုတာလေးတွေလည်းပဲ မှတ်သားလိုက်နာစရာလေး တွေပါပဲ။

အဲဒီမှတ်သားစရာကောင်းတဲ့ အရာတွေထဲက ဘုန်းကြီးအသည်းနှလုံးထဲမှာစွဲနေတဲ့ မှတ်သားစရာလေး တစ်ခုကို ဒီနေ့ ဦးတည်ပြီးတော့ ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး ကို ကျေးဇူးဆပ်ရာလည်းရောက်၊ လာရောက် တရားနာ ကြားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များက ကိုယ့်ကိုယ်ကို စဉ်းစားပြီးတော့ အကျိုးရှိဖို့ရာလည်း ယူတတ် ကျင့်တတ်လို့ရှိရင် တန်ဖိုး တွေ အများကြီး ဖြစ်လာလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ (၁၂)နှစ်လောက်က ဘုန်းကြီးများ ပဲခူး ကျောက်တန်း မဟာဗောဓိတောရ သွားပြီးတော့ အနားယူခဲ့ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးသွားပြီး အနားယူကြောင်း ကို နောက်ပိုင်း ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး သိသွား တော့ ဒကာအနည်းငယ်နဲ့ ကားတစ်စင်းကိုခေါ်ပြီး မဟာဗောဓိတောရစခန်းကို လိုက်လာခဲ့ပါတယ်။ လမ်း မှားပြီး ထုံးကြီးဘက် ရောက်သွားတယ်။ ထုံးကြီးကနေ ပြီးမဟာဗောဓိတောရအထိ ခြေလျင်လာတာ သူ့ကျန်း မာရေးနဲ့ သူ့အင်အားနဲ့ အမောခံပြီး လာရှာပါတယ်။

ဘုန်းကြီးတို့ ကျောက်တန်းဆိုတာလည်းပဲ အလှမ်းဝေးလှပါတယ်။ အနည်းဆုံး (၃) နာရီလောက်

တော့ရှိမလား မသိဘူး၊ တောစခန်းက ဖြတ်ပြီး လာရပါတယ်။ ဘုန်းကြီး အနားယူတဲ့ မဟာဗောဓိတောရတိုက် ဆိုက်ဆိုက်မြိုက်မြိုက် ရောက်လာပါတယ်။ ရောက်ပြီး မကြာခင် အတွင်းမှာပဲ ခရီးရောက်မဆိုက် ဘုန်းကြီး အသည်းထဲ နှလုံးထဲမှာ စွဲသွားတဲ့ စကားလုံး လေးတစ်လုံးကို အမိန့်ရှိပါတယ်။

ဟိုးရှေးအခါက ထင်ရှားတဲ့ ဆရာတော်ကြီး တစ်ပါး ရှိပါတယ်တဲ့။ အဲဒီဆရာတော်ကြီးထံ ချဉ်းကပ်လာတဲ့ ရဟန်းတွေကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးက စကားလက်ဆောင်လေးတစ်ခု ပေးလေ့ရှိတယ်။ ဆုံးမလေ့ရှိတယ် တဲ့။ ဆုံးမပုံကတော့ “မောင်ပဉ္စင်း၊ သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် လုပ်နော်၊ ကြိုးစားနော်” တဲ့။ အဲဒီစကားလေးကို ကြားလိုက်တော့ ဘုန်းကြီးစိတ်ထဲမှာ သိပ်ကျေနပ်သွားတယ်။

အခုလည်းပဲ အဲဒီဆရာတော်ဘုရားကြီးထုံးနှလုံးမူပြီးတော့ အေးအေးဆေးဆေး လာရောက်ပြီး အချိန်ရတဲ့ အခိုက်အတန့်မှာ ကိုယ့်ကျိုးကိုယ့်စီးပွား အစစ်အမှန်ကို လာပြီး လုပ်တာ၊ သာသနာပိုင်ဖြစ်အောင် အရှင်ဘုရားက လုပ်နေတာပဲတဲ့။ သာသနာပိုင် လမ်းစဉ်ပဲတဲ့။ သိပ်ကို ဝမ်းသာသွားတာပဲ။ သိပ်လည်း ကျေးဇူးတင်တယ်။

အခြားအခြား နောင်တော်ကြီးအနေနဲ့၊ သီတင်းသုံးဖော်အနေနဲ့ ပြောဆိုတဲ့ စကားလေးတွေကို စွဲသလောက် စွဲပေမယ့်လို့ အဲဒီအခါမှာ ရှေးရှေးက ထင်ရှားတဲ့ ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါး မိမိထံ ရဟန်းများ ချဉ်းကပ်လာကြပြီး ဆိုလို့ရှိရင် “မောင်ပဉ္စင်း၊ သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနော်” ဆိုတဲ့ စကားလေးက စပြီး သူက ဆင့်ပွားမိန့်ကြားကာ ရှုပွားပုံကို ဦးပဏ္ဍိတ သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစား နေတာပဲလို့ ဘုန်းကြီးကို နှစ်သိမ့်သွားရှာတယ်။ သိပ်အခွင့်သာတယ်။ အခွင့်ကောင်းတယ်။ အားပေးပါတယ်။ အဲဒီ စကားတစ်လုံးကို လေးလေးနက်နက် အမိန့်ရှိသွားတာ နှလုံးထဲမှာ စွဲနေပါတယ်။

ဒီပြင်တော့ ဟိုတုန်းက ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေ ပြောပြီး ပြီးသွားပါတယ်။ သို့သော် ဘုန်းကြီး စိတ်ထဲမှာ စွဲကျန်နေတာက အဲဒီစကားလေးတစ်ခုပဲ။ အဲဒီတော့ ပရိသတ်တို့ စဉ်းစားကြည့်ပေါ့။ “သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြနော်” ပထမဆရာတော်ကြီး ပြောတဲ့ စကားရယ်။ ဦးပဏ္ဍိ သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနေတာပဲ” ဆိုတဲ့ ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပြောတဲ့ စကားရယ်။ သာမန်ဆိုရင် သာသနာပိုင်ဆိုတာ ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာပြည်မှာ ထင်ရှားတဲ့ ဂိုဏ်း

ကြီး သုံးဂိုဏ်း ရှိပါတယ်၊

(၁) သုဓမ္မာဂိုဏ်း၊

(၂) ရွှေကျင်ဂိုဏ်း၊

(၃) ဒွါရဂိုဏ်း၊

သုဓမ္မာဂိုဏ်းကို အုပ်ချုပ်တော်မူတဲ့ အကြီး အကဲ ဆရာတော်ကို သုဓမ္မာဂိုဏ်းဆိုင်ရာ သာသနာပိုင် လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ ရွှေကျင်ဂိုဏ်းဆိုင်ရာကလည်းပဲ သာသနာပိုင် ဖြစ်နိုင်လောက်တဲ့ အရည်အချင်းပြည့်ဝတဲ့ ထေရ်ကြီး ဝါကြီးတစ်ပါးကို အရန်သာသနာပိုင်များနဲ့ အတူ သံဃာ အစည်းအဝေးကြီးက သာသနာပိုင်အဖြစ် ခန့်တယ်၊ မြှောက်တယ်၊ ဒွါရဝါဒီဂိုဏ်းကလည်း ထို နည်းလည်းကောင်းပဲ၊ သူတို့ ဂိုဏ်းထဲက ထေရ်ကြီး ဝါကြီး စာတတ် ပေတတ် သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးကို ဒွါရဝါဒီသာသနာပိုင် ဥက္ကဋ္ဌ ခန့်လေ့ရှိပါတယ်။

သာမန်စဉ်းစားလို့ ရှိရင် အဲဒီလို ဂိုဏ်းဆိုင်ရာ သာသနာပိုင်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားလို့ အဓိပ္ပါယ်ကောက် ချင်လည်း ကောက်မှာပဲ၊ တုန်းကြီးက ချက်ချင်းတန်းပြီး တော့ အဓိပ္ပါယ်ကို သိလိုက်ပါတယ်၊ သာသနာပိုင် ဆိုတာ ခုနက မြန်မာပြည်မှာရှိတဲ့ ဂိုဏ်းကြီးသုံးဂိုဏ်းမှာ ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ အကြီး ဥက္ကဋ္ဌ ဆရာတော်ကြီးဖြစ်အောင်

ကြိုးစားပါလို့ ဒီလို အဓိပ္ပါယ် မကောက်ယူပါဘူး၊ ဘုန်းကြီးနဲ့ ဆိုင်တဲ့ တစ်ကိုယ်ရည် သာသနာ ပြည့်စုံအောင် ပိုင်အောင် လုပ်ပါလို့ ဒီလို အဓိပ္ပါယ် ကောက်လိုက်ပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့ (၁၂) နှစ်ကျော်ကျော်လောက်က ကျောက်တန်းမဟာဗောဓိတောရမှာ ဘုန်းကြီးများ အနားယူစဉ်က အကျိုးစီးပွားလိုလားတဲ့ မေတ္တာအပြည့်အဝနဲ့ အမြော်အမြင်ကြီးစွာနဲ့ သတိပေးတဲ့ စကားလေးဟာ အခုထိ ဘုန်းကြီးနားထဲမှာ ရှင်သန်လျက် ရှိနေပါတယ်။ ကြားသိယောင်လည်း ရှိနေပါတယ်။

အဲဒီ စကားလေးတစ်ခုကို ဘုန်းကြီးများ တစ်ကိုယ်ရည်အတွက်ရော၊ အများအတွက်ရော အများကောင်းကျိုးပြု သာသနာ့ကိစ္စ ဆောင်ရွက်ရာမှာ အင်မတန် အရေးပါတဲ့ အားဆေးတစ်ခွက်လို့ ယူဆပါတယ်။ “သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားပါ” ဆိုတာ ရဟန်းတော်များနဲ့သာဆိုင်သလား ဆိုတော့ ဘုန်းကြီး ကတော့ ရဟန်းတော်များနဲ့သာ ဆိုင်တယ်လို့ မတွက်ပါဘူး။ အကုန်လုံး ဒကာ၊ ဒကာမတွေနဲ့လည်း ဆိုင်တာပါ။

မြန်မာပြည်ဖွား ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ဖြစ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ကလေးကစပြီး လူအို သေခါနီးအထိ အကုန်လုံးသည် “သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားပါ”

ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ ဆိုင်နေတယ်လို့ ဘုန်းကြီး ဒီလို နားလည်ပါတယ်။ ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီး အမိန့်ရှိတဲ့ အဲဒီစကားလေးကို တစ်ဆင့် ရွှေဥမင်ဆရာတော်ကြီးကို အမှီပြုပြီး ကြည်ညို အားကိုးကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေဟာ ဆရာတော် ဘုရားကြီး သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်အခါတုန်းက ဘယ်နှစ်ခါလောက် “သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြပါ” လို့ မိန့်မှာဖူးသတုံး၊ မှတ်မိကြသလား၊ အဲသလို အမိန့်ရှိဖူးသလား၊ အဲသလို အသံရော ကြားဖူးသလား၊ အင်း မကြားဖူးသေးဘူး၊ နီးစပ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ပြောကြစမ်းပါ၊ ဒီအဆို အမိန့်ဟာ ရိုးရိုးလေးနဲ့ ဆန်းတာပါ။

ဘုန်းကြီးတို့ ရဟန်းတော်များသာ မဟုတ်ပါဘူး၊ လူတွေလည်းပဲ သာသနာပိုင်ဖြစ်ဖို့ သိပ်ပြီးတော့ အရေးကြီး ပါတယ်၊ “သာသနာပိုင်” ဆိုတဲ့ စကားစုမှာ “သာသနာ” ဆိုတဲ့ ပါဠိသက် ပါဠိ မွေးစား စကားလုံးက တစ်ခု၊ “ပိုင်” ဆိုတဲ့ စကားကတစ်ခု၊ ပေါင်းစပ်ထားပါတယ်၊ “သာသနာ” ဆိုတာကတော့ ဘုရားအဆုံးအမလို့ ကျဉ်းကျဉ်းမှတ်ဖို့ပါပဲ။

လူတွေမှာ လမ်းမှန်နှင့် လမ်းမှား (၂) မျိုးရှိတဲ့ အထဲက လမ်းမှားကို လျှောက်ပြီဆိုရင် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်သူတော်ကောင်းမှ လမ်းမှားလျှောက်နေတယ်

ဆိုတာ ကောင်းကောင်း မမြင်ပါဘူး၊ လမ်းမှန် လျှောက်
နေတယ်ဆိုတာကိုလည်း ကောင်းကောင်း မမြင်ပါဘူး၊
မြတ်စွာဘုရား ဖော်ထုတ်ပေးလိုက်လို့သာ လမ်းမှန်နဲ့
လမ်းမှား သဲသဲကွဲကွဲ ခွဲခြားပြီးတော့ သိနားလည်ကြ
ပါတယ်။

လမ်းမှား ဆိုတာက ပြုမှား၊ ပြောမှား၊ စိတ်ထား
မှားတွေ၊ အကုသိုလ်တရားတွေပေါ့၊ လမ်းမှန် ဆိုတာက
တော့ အဲဒီရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြုမှန်၊ ပြောမှန်၊ စိတ်ထား
မှန်တွေပေါ့၊ များသောအားဖြင့်ဆိုရင် ဘုရားမပွင့်
ခင်ကနဲ့ ဘုရားပွင့်ခါစအထိကို သတ္တဝါတွေဟာ လမ်း
မှားကိုပဲ လျှောက်သွားကြပါတယ်၊ လမ်းမှား လျှောက်
ပြီး စခန်းမှား ရောက်ကြပါတယ်။

လမ်းမှား ဆိုတာကလည်း သတ်မှု၊ ခိုးမှု၊ မိစ္ဆာ
စာရ ကာမမှု၊ ကိုယ်နဲ့စပ်တဲ့ ပြုမှားတွေ၊ လိမ်မှု၊ ရန်
တိုက်မှု၊ ဆဲရေးတိုင်းထွာ ပြောဆိုမှု၊ အနှစ်မဲ့တဲ့ အဓိပ္ပါယ်
မဲ့တဲ့ စကားတွေ အချိန်ကုန်ခံပြီး ပြောဆိုမှု၊ နှုတ်နဲ့ စပ်တဲ့
အမှားတွေ၊ စိတ်နဲ့ စပ်တဲ့ အမှားကတော့ သူတစ်ပါး
ပစ္စည်းကို အပိုင်စီးလိုမှု၊ သူတစ်ပါးကို ဖျက်ဆီးလိုမှု-
သတ်ချင်မှု၊ ညှဉ်းဆဲလိုမှု၊ ကောင်းတာပြုလည်း ကောင်း
ကျိုးမရ၊ ဆိုးတာပြုလည်း ဆိုးကျိုးမရ၊ သေရင်ပြီးတာပဲ
ပြတ်ပြီလို့ အယူအဆ လွဲမှားမှု၊ အဲဒီလို အမှားလမ်း

လိုက်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ် သုံးမျိုး စလုံးကို ရစရာ မရှိအောင် အပြစ်တွေ ပွေတော့တာပါပဲ။ လောဘအလို လိုက်ပြီးတော့ မှားကြတာတွေ၊ ဒေါသ အလိုလိုက်ပြီးတော့ မှားကြတာတွေ၊ မိုက်မဲမှု မောဟ အလိုလိုက်ပြီး မှားကြတာတွေ၊ မှားပြီဆိုရင် သူတို့ရဲ့ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်ထားဟာ အပြစ်အနာအဆာတွေ မကင်းကြတော့ ရိုင်းစိုင်းတယ်၊ ကြမ်းတမ်းတယ်၊ ပူလောင်တယ်၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ ဖြစ်တယ်။

ဒါတွေကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင် မြင်တော်မူ ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို အပြစ်အနာအဆာ မကင်း၊ မသန့်၊ မရှင်း၊ မယဉ်ကျေး၊ မနူးညံ့၊ ပူလောင် စက်ဆုပ်ဖွယ် ရာတွေဖြစ်တဲ့ အခြေအနေကနေ ပြောင်းပြန် ပြုလုပ်ချင် ရင်တော့ မြတ်စွာ ဘုရားက လမ်းမှားမလျှောက်ကြနဲ့၊ လမ်းမှားလျှောက်ရင် ဒုက္ခတွေ ရောက်တယ်၊ လမ်းမှန် က ဒါတွေ ဒါတွေပါပဲလို့ ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ကိုယ်နဲ့ နှုတ် မှန်အောင် ပြုပြင်ပေးတယ်၊ စိတ်နေ စိတ် ထားလည်း မြင့်မြတ်အောင် ပြုပြင်ပေးတယ်၊ အသိ ဉာဏ်တွေ အသိမှန်တွေလည်းပဲ အခြေခံကစပြီး အဆင့် ဆင့် အဆင့်ဆင့် ဖြစ်အောင်လို့ ဆုံးမပေးတယ်။

သီလဆိုင်ရာအကျင့်၊ သမာဓိဆိုင်ရာ အကျင့်၊ ပညာဆိုင်ရာ အကျင့်တွေကို လမ်းညွှန်တယ်၊ လမ်းညွှန်

တဲ့အတိုင်း ကျင့်သုံးကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကျင့်သုံးကြသလောက် သီလကျင့်သုံးလို့ ရှိရင် ကိုယ်မှ၊ နှုတ်မှုတွေ စင်ကြယ်ပြီးတော့ ယဉ်ကျေးသွားတယ်၊ နူးညံ့သွားတယ်၊ စိတ်တွေ တည်ငြိမ် သန့်ရှင်းအောင် ပြုလုပ်လို့ ရှိရင် စိတ်နေစိတ်ထားတွေလည်းပဲ ဖြူစင်သန့်ရှင်းပြီး ခိုင်မာတယ်၊ ကိလေသာမျိုးတွေ အချိန်ပိုင်း ပြတ်အောင်၊ အချိန်ပြည့် ပြတ်သွားအောင် ပညာဆိုင်ရာ ပညာအကျင့်တွေကိုလည်းပဲ မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ပြဆုံးမတယ်၊ ဆုံးမတဲ့အတိုင်း ကျင့်သုံးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ကျင့်သုံးသလောက် ဝိပဿနာ ပညာနဲ့ မဂ်ပညာ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်သွားပြီဆိုလို့ရှိရင် ကိလေသာမျိုးပါ ပြတ်ပြီး စိတ်လည်းပဲ အပြစ်အနာအဆာတွေကင်း သန့်ရှင်းသွားတယ်၊ ယဉ်ကျေးတယ်၊ နူးညံ့တယ်၊ အေးချမ်းတယ်၊ အနည်းဆုံး တစ်မဂ်၊ တစ်ဖိုလ် ရသွားပြီ ဆိုလို့ရှိရင် လူ့ဘဝအဖြစ်နဲ့ သာသနာတော်ကြီးနဲ့ တွေ့ရ ကြုံရ ကျိုးနပ်သွားပါပြီ၊ အဲသလောက်ကို ဘဝအာမခံချက် ရသွားလို့ရှိရင် စိတ်ချသွားပါပြီ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်တဲ့အထိ ပြီးဆုံးသွားလို့ရှိရင် အထူးပြောစရာ မရှိတော့ဘူး။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား ဆိုဆုံးမတဲ့ လမ်းမှန် အကျင့်ကောင်းကို သိနားလည်ပြီး ကျင့်သုံးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကိုယ် နှုတ် စိတ် သုံးမျိုးလုံး အပြစ်အနာအဆာ

တွေ ကင်းပြီး သန့်ရှင်း၊ ယဉ်ကျေး၊ နူးညံ့သွားတာ၊
အေးချမ်းသွားတာ၊ နှစ်သက်စရာတွေ ဖြစ်သွားတာ
ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဆုံးအမ
ကြောင့်ပါ။ မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမသွန်သင်ထားတဲ့အတိုင်း
ကျင့်သုံးကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကျင့်သုံးသလောက် ကိုယ်
နှုတ် စိတ် သုံးမျိုးလုံး အပြစ်အနာအဆာတွေ သန့်ရှင်း
သွားတယ်။ သန့်ရှင်းသွားကြောင်းဖြစ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရား
အဆုံးအမ၊ ကျင့်နည်းမှန်တရားနဲ့ လက်တွေ့ကျကျ
ကျင့်သုံးလို့ ရရှိတဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်တရား
တွေကို “သာသနာ” ခေါ်တာပဲ။ ကိုယ် နှုတ် စိတ် သုံးမျိုး
လုံး အချိုးကျအပိုးသေအောင် ဆုံးမညွှန်ကြားကြောင်း
ယဉ်ကျေးမှုတဲ့။ အဲဒါ “သာသနာ” ခေါ်တယ်။

အတိုချုပ် ပြောလို့ရှိရင် မြတ်စွာဘုရား ဆိုဆုံးမ
တဲ့ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု၊ အဲဒီယဉ်ကျေးမှုကလည်း ကျင့်နည်း
မှန် ယဉ်ကျေးမှု၊ ကျင့်သုံးရတဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာ
အကျင့် ယဉ်ကျေးမှု၊ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာ
ယဉ်ကျေးအောင် ဒီလို ဒီလိုကျင့် ဆိုတဲ့ သီလဆိုင်ရာ
အကျင့်နည်းလမ်းတွေ ၊ စိတ်နေစိတ်ထားတွေ သန့်ရှင်း
အောင် ဒီလို ဒီလို ကျင့်ဆိုတဲ့ သမာဓိဆိုင်ရာ အကျင့်
နည်းလမ်းတွေ၊ အသိဉာဏ် အသိမှန်တွေ အဆင့်ဆင့်
ဖြစ်အောင် ဒီလို ကျင့်ဆိုတဲ့ ပညာဆိုင်ရာ အကျင့်နည်း

လမ်းတွေက တစ်ခြား မဟုတ်ပါဘူး၊ သတိပဋ္ဌာန် ဘာဝနာတရားပဲ၊ သတိပဋ္ဌာန် ဘာဝနာတရားကို ပြည့်ဝ ကျေနပ်လောက်တဲ့အထိ အားထုတ်ပြီဆိုရင် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအကျင့်တရားတွေ ပါသွားတာပါပဲ၊ ကျင့်ရင် ကျင့်သလောက် ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ကိုယ် နှုတ် စိတ်သုံးမျိုးလုံး အချိုးကျ အပိုးသေ ယဉ်ကျေးသွားတယ်၊ နူးညံ့သွားတယ်၊ အေးချမ်းသွားတယ်၊ နှစ်သက်စရာတွေ ဖြစ်သွားတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲ၊ ကျင့်နည်းမှန်သိပြီး ကျင့်လို့၊ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား ဆိုဆုံးမတဲ့ အဆုံးအမတွေဟာ လူတွေ သတ္တဝါတွေ ကိုယ် နှုတ် စိတ် သုံးမျိုးလုံး ယဉ်ကျေးအောင် ပြုကြောင်းဖြစ်တဲ့ အတွက် ပါဠိလို “သာသန” မြန်မာလို ပါဠိမွေးစားစကားလုံး လုပ်ပြီး “သာသနာ”လို့ ခေါ်ပါတယ်။

မြန်မာမှုသက်သက်နဲ့ ပြောလို့ရှိရင် ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု ပါပဲ၊ အဲဒီ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု ပိုင်အောင် လုပ်ပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ “ပိုင်”ဆိုတာက စာအုပ်ထဲက သာသနာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဆရာတော် သံဃာတော်တွေ ဟောတဲ့ နှုတ်ကထွက်တဲ့ သာသနာ မဟုတ်ပါဘူး၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတဲ့အတိုင်း ကိုယ့်ဆရာသမားတွေက ညွှန်ကြားတဲ့ ကျင့်နည်းအမှန်တရားအတိုင်း ကျင့်လို့ ကိုယ်မှာ ရရှိတဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်

တရားတွေကို ယခု တရားအားထုတ်ထားတော့ ရလာတာ၊ ရပြီဆိုရင် ပိုင်တာပဲ။ စားဝတ်နေရေးအတွက် အလုပ်ကြိုးစားတဲ့အခါမှာ လုပ်ခ ကြေးငွေတွေ ရပြီဆိုရင် အဲဒီ လုပ်ခက ကိုယ်ပိုင်တာပဲ။ တစ်ခြားဘယ်သူမှ မပိုင်ဘူး။ ကိုယ်လုပ်လို့ ကိုယ်ရတာပဲ။ ကိုယ်အားထုတ်လို့ ကိုယ်ရတဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့် တရား ကျင့်နည်းမှန်နဲ့အတူ ကိုယ်ပိုင်တာပဲ။ အဲဒါ “သာသနာပိုင်” ခေါ်တယ်။

ဘုန်းကြီးက ဘုရားညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ကျင့်ရင် ဘုရားအဆုံးအမ ဘုန်းကြီးမှာ ပိုင်သွား၊ ရသွားတော့ ဘုန်းကြီးက သာသနာပိုင် ဖြစ်သွားတာပေါ့။ အခြားအခြား အရှင်မြတ်များ သံဃာတော်များက မြတ်စွာဘုရား ဆိုဆုံးမတဲ့အတိုင်း ကျင့်လို့ရှိရင် ယဉ်ကျေးမှု ရရှိသွားတဲ့အခါမှာ သူတို့လည်းပဲ အသီးသီး သာသနာပိုင် ဖြစ်သွားတာပေါ့။ လူဝတ်ကြောင်များက လည်းပဲ လူဝတ်ကြောင်အလိုက် အနည်းဆုံး ငါးပါး သီလ ပြည့်စုံတယ်ဆိုရင် သီလသာသနာ ပိုင်တာပဲ။ စိတ်နေစိတ်ထားတွေ သန့်ရှင်းအောင် ပြုလုပ်လို့ ရှိရင် ပြုလုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ စိတ်တည်ငြိမ်မှု ရသွားတယ်။ အဲဒီတည်ငြိမ်မှုဟာ လုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပိုင်တာပဲ။

ရုပ်နာမ် ပိုင်းခြားသိမှုကအစ အဆင့်ဆင့်

အဆင့်ဆင့် ဉာဏ်ကလေးတွေ ပွင့်ပြီး ရင့်ကျက် ပြည့်စုံ သွားလို့ အနည်းဆုံး တစ်မဂ် တစ်ဖိုလ် ရသွားပြီဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူလုပ်လို့ သူပိုင်သွားတာပဲ၊ လူဝတ် ကြောင်တွေလည်းပဲ သာသနာပိုင် ဖြစ်နိုင်တယ်၊ အား လုံး သာသနာပိုင် ဖြစ်နိုင်တယ်၊ အဲဒီအဓိပ္ပါယ်ကို မြော် ပြီး ဟိုးရှေးရှေးက ထင်ရှားတဲ့ ဆရာတော်တစ်ပါးက မိမိထံ ချဉ်းကပ်လာတဲ့ ရဟန်းတော်များကို “မောင် ပဉ္စင်း၊ သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနော်” ဆိုတာကို ပြောတာပါ။

ပရိသတ်ကို ဘုန်းကြီးက မေးချင်ပါတယ်၊ သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် လုပ်ပြီးကြပြီလား၊ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှု ကျင့်နည်းအမှန်နဲ့ လက်တွေ့ကျကျ ကျင့်သုံးလို့ ရရှိတဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာ ကိုယ်နဲ့ တန် သလောက် တန်သလောက် ရရှိပြီးပြီလား၊ အာမခံချက် ရှိလောက်အောင် သေချာတဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်တရားရော ဟုတ်ရဲ့လား၊ အခု စံလွန်တော်မူသွား တဲ့ ရွှေဥမင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးကို မှီရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဆိုလို့ရှိရင် ကျင့်နည်းမှန် နားထောင်ရုံမျှ မဟုတ်ဘဲနဲ့ သူ့အထံ အချိန်ယူပြီး လာရောက်ပြီးတော့ အားထုတ် တယ်ဆိုလို့ရှိရင် သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်တရား တွေဟာ ကိုယ်လုပ်လို့ ရသွားပြီဆိုရင် နည်းနည်းရရင်

နည်းနည်း သာသနာပိုင်တာပဲ။ များများ ရသွားရင်
 များများ သာသနာပိုင်တာပဲ။ အနည်းဆုံး တစ်မင်
 တစ်ဖိုလ်လောက် ရသွားပြီဆိုရင် သေချာတဲ့ သာသနာ
 ဘုရားအဆုံးအမ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု ပိုင်သွားပါပြီ။ တရား
 အားထုတ်လို့ရှိရင် တစ်ယောက်ရသွားရင် တစ်ယောက်
 ပိုင် သွားတာပဲ။ နှစ်ယောက်အားထုတ်ရင် နှစ်ယောက်
 ပိုင်သွားတာပဲ။ အဲဒါ “သာသနာပိုင်” ခေါ်တယ်။

ဒါကိုလည်း ဘုန်းကြီးက တွက်ပြပါမယ်။
 မြန်မာပြည်မှာ လူဦးရေ သန်း(၅၀) ကျော်သွားပါပြီ။
 အဲဒီ သန်း (၅၀)ထဲမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်တဲ့ သူက
 (၁၀)သန်း လောက် ရှိပါတယ်။ သန်း (၅၀)ထဲက
 (၁၀)သန်း နုတ်လိုက်ရင် သန်း(၄၀) ကျန်ပါတယ်။ အဲဒီ
 သန်း(၄၀) အားလုံးက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေချည်းလို့
 ဆိုစရာပါပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ ခေတ်အဆက်ဆက် အ
 ကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ကင်းကွာ
 ပြီးတော့ လာတာ နှစ်ပေါင်း (၄၀) ရှိသွားပါပြီ။

မိဘအုပ်ထိန်းတဲ့သူတွေ ကိုယ်တိုင်ကလည်းပဲ
 နဂိုက မိကောင်း ဖကောင်း ဆွေကောင်း မျိုးကောင်း
 ဆရာသမားကောင်းတွေကို မမှီခဲ့ရတော့ အခြေခံသီလ
 သာသနာက စပြီး ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မရှိကြတော့ဘူး။ အခု
 သီလဝိသုဒ္ဓိ ရှိတဲ့သူ ဦးရေ ဘယ်လောက်လောက်ရှိမလဲ

ဆိုတာ ပရိသတ် တွက်ကြည့်ကြပါ။ ဒီကမ္ဘာ တစ်ဆင့် စိတ်ဓာတ်ဖွံ့ဖြိုးစေတဲ့ သမာဓိသိက္ခာရှိသူ ဦးရေ ဘယ်လောက်လောက် ရှိမလဲ ဆိုတာ ပရိသတ် တွက် ကြည့်ကြပါ။ အဲဒီကမ္ဘာ တစ်ဆင့် တက်ပြီး ဝိပဿနာ ဉာဏ်၊ အရိယာဉာဏ် ဒီပညာသိက္ခာနဲ့ ပြည့်စုံသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ဦးရေ ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ တွက်ကြည့်ပါ။ နှစ် ပေါင်း (၄၀)လောက် အကြောင်းအားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ကင်းကွာသွားတော့ ယဉ်ကျေးမှု မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ မြန်မာပြည်မှာ ဘယ်လို ဖြစ်နေသလဲ ဆိုတာ တွက်ကြည့်ကြပါ။ မိကောင်း ဖကောင်း ဆွေ ကောင်း မျိုးကောင်း အခုလို ရွှေ့မင်ဆရာတော်ဘုရား ကြီးလို ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီရတဲ့သူတွေဟာ အမှီရတယ် ဆိုတာ ဖူးတွေ့ရုံ မဟုတ်ဘူး၊ ကျင့်နည်းမှန်တွေ နာခံပြီး ဒီဘဝ မှာ သေချာပေါက် သာသနာပိုင် ဖြစ်ဖို့ရာ သိပ်ပြီး လို အပ်ပါတယ်။

သာသနာပိုင် ဖြစ်ရမယ် ဆိုတဲ့ စိတ်တွေ ရှိပြီး သာသနာအကျင့်မှန် ဖြစ်နိုင်လောက်တဲ့ နည်းလမ်းတွေ ရွှေ့မင်ဆရာတော်ကြီးဆီက ရမယ်၊ ကျင့်လည်း ကျင့် မယ် ဆိုရင် သီလ သမာဓိ ပညာသာသနာ ပိုင်သွားမယ်၊ ပီပီ ပြင်ပြင် တစ်ကိုယ်ရည် သာသနာပိုင်သူ ဦးရေ ဘယ် လောက်ရှိမလဲ ဆိုတာ တွက်ကြည့်ပါ။ တစ်နိုင်ငံလုံး

အတိုင်းအတာနဲ့ ကြည့်ပါ။ မိကောင်း ဖကောင်းတွေ မှီရတယ်။ ဆရာသမားကောင်းတွေ မှီရတယ်။ တကယ့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေ မှီရတယ်။ မှီရပြီး သီလ သာသနာလည်း ပိုင်ပြီ။ သမာဓိသာသနာလည်း ပိုင်ပြီ။ ပညာသာသနာလည်း ပိုင်ပြီ။ အာမခံချက် ရှိလောက် အောင် ဖြစ်ပြီ။ စိတ်ချရပြီဆိုရင် လူဖြစ်ကျိုးနပ်ပြီ။ သာသနာတော်ကြီးနဲ့ တွေ့ဆုံရကျိုးနပ်ပြီ ဆိုပြီးတော့ ရဲရဲတောက် ကြိုးဝါးနိုင်သူ ဦးရေ မြန်မာပြည်မှာ ဘယ်လောက်လောက် ရှိမလဲ။

ခုနက ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်သူ (၁၀)သန်း နုတ် လိုက်ရင် သန်း(၄၀) ကျန်မယ်။ ဘုန်းကြီးအမြင်နဲ့ မညှာ မတာ တွက်ရမယ်ဆိုရင် ခုနက သန်း(၄၀)ထဲက သုံး သန်းနဲ့ လေးသန်းကြားလောက်ပဲ ရှိမယ်။ သာသနာ ပိုင်ပြီ ဆိုပြီး စိတ်ချရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က (၄)သန်းလောက်ပဲ ရှိမယ်။ အဲဒီ (၄)သန်းကို ထပ်နုတ်လိုက်ရင် (၃၆)သန်း ကျန်မယ်။ အဲဒီ (၃၆)သန်းဟာ မှုန်မွှားမွှား ချည့်နဲ့နဲ့ မပြတ်မသား အဆန်ချောင် စိုစိစိ ညောင်နာနာ အမည်ခံ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များပါ။ အဲဒီ သမားရိုးကျ သာသနာပိုင်ပြီ ဆိုပြီး စိတ်ချနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ဟိုးရှေးရှေးက ထင်ရှားတဲ့ ဆရာတော်ကြီး အမိန့်ရှိခဲ့တဲ့ “မောင်ပဉ္စင်း၊ သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနော်”

ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ တိုက်ကြည့်ကြပါ။

“သာသနာပိုင် ဖြစ်တယ်” ဆိုတာ အနည်းဆုံး တစ်မင်္ဂ တစ်ဖိုလ်ရမှ သာသနာပိုင်တာ၊ မဟုတ်ရင် သာသနာပိုင် မဟုတ်သေးဘူး၊ အဲဒီ ဆရာတော်ကြီး ဆိုလိုတာက အနည်းဆုံး အရိယာ ဖြစ်အောင် အားထုတ် ကြပါ။ သောတာပန်ဖြစ်အောင် အားထုတ်၊ ဒါမှ သာသနာပိုင်မယ်လို့ ပြောတာ၊ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ကလည်း ဒီအဆုံးအမကို မသိလို့ပဲ ဖြစ်ဖြစ် သိပေမယ့် အမှတ်တမဲ့ပဲ ဖြစ်ဖြစ် ကျင့်နည်းမှန်လည်း မလေ့ လာဘူး၊ ကျင့်လည်း မကျင့်ဘူး ဆိုလို့ရှိရင်တော့ ကျင့် နည်းမှန် ပရိယတ္တိသာသနာလည်း မပိုင်ဘူး၊ မကျင့် တော့ ပဋိပတ္တိသာသနာလည်း မပိုင်ဘူး၊ ကျင့်နည်းမှန် ပရိယတ္တိ မရှိဘဲနဲ့တော့ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှု ပဋိပတ္တိ သာသနာလည်း မပိုင်ဘူး၊ ပဋိပတ္တိသာသနာ မပိုင်ဘူး ဆိုရင် ပဋိဝေဓသာသနာလည်း မပိုင်ဘူးပေါ့၊ စာတွေ တော့ သင်နေတာပဲ၊ စာတွေ သင်နေတာ ကျင့်နည်း မှန်ပဲ၊ ကျင့်နည်းမှန်သာ သိပြီးတော့ မကျင့်ဘူးဆိုရင် ဘယ်က လာပြီး ပိုင်နိုင်ပါမလဲ။

တစ်နည်းအားဖြင့်လည်း ဘုန်းကြီးတို့က စာတော့ သင်ပါရဲ့၊ စာသင်ပြီးတော့ စာက ညွှန်တဲ့ အတိုင်း အခြေခံ ကိုယ်ကျင့်သီလမှ မရှိဘူးဆိုရင် ဒီသီလ

ဟာ ကိုယ်မှာ ရှိနေတာ မဟုတ်တော့ ကိုယ်မပိုင်ဘူး၊
အဲဒီတော့ သာသနာပိုင် မဟုတ်ဘူး၊ သီလမရှိဘူးဆိုရင်
စိတ် တည်ငြိမ်မှု သမာဓိလည်း မရှိဘူး၊ သမာဓိ မရှိဘူး
ဆိုရင် အသိပညာလည်း မရှိဘူး၊ ဒီနည်းနဲ့ပဲ သီလ
သမာဓိ ပညာ ခေါ်တဲ့ သာသနာ ဘုန်းကြီးတို့မှာ မပိုင်
တော့ဘူး။

လူတွေလည်းပဲ မကျင့်ဘူး ဆိုလို့ရှိရင်
သာသနာပိုင် မဟုတ်တော့ဘူး၊ သာသနာ မပိုင်ရင်
ဘယ်လိုဖြစ်မလဲ၊ ခုန သမားရိုးကျ ဗုဒ္ဓဘာသာအဆင့်
ကနေ ဘယ်တက်မလဲ၊ သမားရိုးကျ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်
အဆင့်ဆိုတာကတော့ မှုန်မွှားမွှားပဲ၊ မှုန်မွှားမွှား ဆိုတာ
ဘာရယ် ညာရယ် သိတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကျင့်နည်းမှန်
လည်း ဟုတ်တိပတ်တိ သိတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကျင့်ပြန်လို့
ရှိရင်လည်း ဟုတ်တိပတ်တိ မရှိပါဘူး၊ မှုန်ဝါးဝါးပဲ၊
မှုန်ဝါးဝါးဆိုတာ မပြတ်သားဘူး၊ ချည့်နဲ့နဲ့ပဲ၊ အဆန်
ချောင်ပဲ၊ စိုစိစိ ညောင်နာနာပဲ၊ အမည်ခံပဲ။

အဲဒီလို အနေအထားမျိုး ဖြစ်မှာကိုပဲ ရွှေဥမင်
ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဘုန်းကြီး မဟာဗောဓိတောရ
စခန်းမှာ အနားယူနေတုန်းက သာသနာပိုင်ဖြစ်မယ့်
လမ်းစဉ်လိုက်နေတာတဲ့။ ရှေးက ဆရာတော်ဘုရားကြီး
ဒီအတိုင်းပဲ မိန့်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါ စိတ်ထဲက စွဲနေတာ။

ဘုန်းကြီးအပေါ် နောင်တော်ကြီးတစ်ပါးအနေနဲ့ရော တကယ့်သီတင်းသုံးဖော်ကောင်းတစ်ပါး အနေနဲ့ပါ ကျောက်တန်းမဟာဗောဓိတောရမှာ အနားယူနေစဉ်က ပြောခဲ့တဲ့ စကားက နှလုံးထဲ အသည်းထဲမှာ စွဲပြီး ကျန် နေတာ အခုထက်ထိ အသံလေး ကြားယောင်နေပါ သေးတယ်။

အဲဒီလို သတိတရား ပေးခဲ့တဲ့ ဆရာတော်ကြီး လွန်ခဲ့တဲ့ လေးရက်က စံလွန်တော်မူသွားပါပြီ။ အားကိုး လောက်တဲ့ဆရာတော်ကြီး စံလွန်တော်မူသွားပါပြီ။ ဒီဆရာတော်ကြီးကို အမှီပြုနေတဲ့ ရှင်ရဟန်းအပါအဝင် အမျိုးသား အမျိုးသမီး ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ ဒီလိုဆရာတော် ကြီးကို အမှီပြုရတဲ့အတွက် ဘယ်လောက် အတိုင်း အတာအထိ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ အလိုဆန္ဒအရ သာသနာပိုင်ကြပြီလဲဆိုတာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို စစ်တမ်း ထုတ်ဖို့ လိုပါတယ်။

တစ်ကိုယ်ရည် သာသနာပိုင်တဲ့နည်းတွေ ပေး တော့ သွားပါရဲ့။ ဒါပေမယ့်လို့ စိတ်ချလက်ချ ပိုင်ပြီ လား၊ အာမခံချက် ရှိလောက်အောင် ပိုင်ပြီလားဆိုတာ လည်း ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်ပြီး စစ်တမ်းထုတ်ဖို့ လိုပါ တယ်။ အဲ- စစ်တမ်းထုတ်ကြည့်လို့ ကိုယ်မှာ မပိုင်သေး ဘူး ဆိုလို့ရှိရင်တော့ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အလိုကျဖြစ်

အောင် ကျင့်သုံးပြီ ဆိုလို့ရှိရင် အဲဒါ ဆရာတော်ကြီးကို ရိုသေတာပဲ။ လေးစားတာပဲ။ မြတ်နိုးတာပဲ။ ရိုသေ လေးစား မြတ်နိုး ကိုးကွယ်ရ ကျိုးလည်း နပ်သွားမယ်။

အဲဒီတော့ ရိုသေလေးစား မြတ်နိုးကိုးကွယ်တဲ့ အနေအထား ရောက်အောင် ဘဝအာမခံချက်တွေ ရှိနိုင် လောက်တဲ့ အနေအထားထိ ရောက်အောင်လို့ ဆရာ တော်ဘုရားကြီး စံလွန်တော်မမူခင်ကပင် အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် ဆုံးမခဲ့တဲ့ သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် လုပ် နည်းလေးတွေကို ကြိုးစားကြပါလို့ ဘုန်းကြီးက လေးလေးနက်နက် ဒီပလ္လင်ပေါ်ကနေပြီး တိုက်တွန်း ပါတယ်။

ဒါနဲ့ စပ်ပြီးတော့ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တော် ထဲက မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် မစံခင် သုံးလလောက် အလိုမှာ ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာလိုရင်း အနှစ်ချုပ် တရားလေးကို ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာ တော်ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့တဲ့ နည်းစနစ် အတိုင်း တပည့်ကောင်းပီပီ ဆရာနည်းလမ်း လိုက်ရ မယ် ဆိုတဲ့အတိုင်း ဓမ္မလက်ဆောင်လေး ပေးပါရစေ။ ဗုဒ္ဓသာသနာ လိုရင်းအနှစ်ချုပ် တရားတော် ဖြစ်ပေါ်လာ ရခြင်းအကြောင်းက မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး သုံးလအလိုမှာ ဝေသာလီနေပြည်တော် မဟာဝုန်တော

ကုဋ္ဌာဂါရကျောင်းတိုက် စုလစ်မွန်းချွန်နဲ့ တည်ဆောက်ထားတဲ့ ကျောင်းတိုက်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဆိုက်ရောက်တော်မူပါတယ်။

အဲဒီအချိန်မှာ အာယုသင်္ခါရ လွှတ်ပြီးပါပြီ။ သုံးလ လွန်မြောက်လို့ရှိရင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မယ် ဆိုတာ ကြေညာချက် ထုတ်ပြီးပြီ။ ဝေသာလီကို မြတ်စွာဘုရား အင်မတန် ချီးကျူးပါတယ်။ အဲဒီ မဟာဝုန်တော ကုဋ္ဌာဂါရကျောင်းတိုက်မှာ သီတင်းသုံးနေတုန်းအခိုက် အရှင် အာနန္ဒာကို အမိန့်ရှိခဲ့တယ်။ “ချစ်သား အာနန္ဒာ၊ ဝေသာလီ နေပြည်တော် အမှီပြုပြီး မြို့တွင်းရော မြို့ပြင်ပရော နေကြတဲ့ ရဟန်းတော်တွေကို ဒီကျောင်းတိုက်ထဲက ဥပဋ္ဌာနသာလာ ခေါ်တဲ့ ဓမ္မာရုံကြီးမှာ စုလိုက်”တဲ့။ ဥပဋ္ဌာနသာလာ ဆိုတာ ညီမူစည်းဝေး စုဝေးရာ ဧရပ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူခဲ့တဲ့အတိုင်း အရှင် အာနန္ဒာက အားလုံး သံဃာတွေ ဆုံတဲ့အခါမှာ “မြတ်စွာဘုရား ဝေသာလီအမှီပြုပြီး သီတင်းသုံးနေကြတဲ့ သံဃာတွေ ညီမူစည်းဝေးရာ ဓမ္မာရုံကြီးမှာ အားလုံး စုပြီးပါပြီ။ မြတ်စွာဘုရား ကြွရောက်ဖို့ အချန်တန်ပါပြီဘုရား”လို့ လျှောက်တယ်။ အဲသလို လျှောက်တဲ့အခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မာရုံကြီးထဲကြွ၊ အဆင်သင့် ခင်းထားတဲ့

နေရာပေါ်မှာ ထိုင်တော်မူပြီး စကားတွေ ဘာမျှ ပလ္လင်ခံ
မနေတော့ပါဘူး၊ ဗုဒ္ဓသာသနာရဲ့ လိုရင်းအနှစ်ချုပ်
တရားကို -

တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ ယေ တေ မယာ ဓမ္မာ
အဘိညာ ဒေသိတာ၊ တေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ
အာသေဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ၊
ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ၊
တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ
လောကာနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ
ဒေဝမနုဿာနံ ။(သုတ် မဟာဝါ ၂ ပါ၊ ၁၂၉) လို့
ဟောတော်မူပါတယ်။

မြန်မာလို လိုရင်း ပြန်ရမယ်ဆိုရင် ချစ်သား
တို့..... ဒီနေရာဌာနမှာ ငါဘုရားရဲ့ အမိန့်အရ
ညီညာဖြဖြ ရောက်လာခြင်း ဆိုသော အကြောင်းကြောင့်
ငါဘုရား ကိုယ်တိုင် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရှိထားတဲ့
ဓမ္မတွေ ရှိပါတယ်၊ စိတ်ကူးနဲ့ ဟောထားတဲ့ တရား
မဟုတ်ဘူး၊ မယာ အဘိညာလို့ ဆိုထားပါတယ်၊
ငါဘုရားကိုယ်တိုင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိထားတာတဲ့၊
ထိုတရားတို့ကို သင် ချစ်သားတို့ ကိုယ်တိုင် ရှိရှိသေသေ
လေးလေးစားစား လေ့လာပါတဲ့၊ ကျင့်နည်းမှန်တွေ
သိအောင် ပထမဆုံး နာယူ လေ့လာ မှတ်သားပါတဲ့၊

မှတ်သားမိတဲ့ တရားတွေကိုလည်း ပထမဆုံး စတင် မှီဝဲပါ။ အလုပ်စပါတဲ့၊ ဆေးကောင်းဝါးကောင်းများ နေ့စဉ် မှီဝဲကြသလို ပထမ စတင် မှီဝဲလိုက်ပါတဲ့၊ နောက် ထပ်ကာ ထပ်ကာ မှီဝဲပါတဲ့၊ မှီဝဲ ဆိုတာ ဘာဝေတဗ္ဗတဲ့၊ ဖြစ်လက်စတရားကို တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုး သွားအောင် ငယ်ရာကနေပြီး ကြီးထွားသွားအောင် နုရာက နေပြီး ရင့်ကျက်သွားအောင် နည်းရာကနေပြီး များသွားအောင် ကြိုးစားကြတဲ့။

အဲသလို အခြေအနေမျိုး ရောက်ဖို့ ဆိုတာက တော့ “ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ - ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုကြ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ အားထုတ်ကြ” တဲ့တိုးပဲ တိုက်တွန်း ပါတယ်။ “ယထယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ” ယင်းကဲ့သို့ ငါဘုရားညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ကျင့်နည်းမှန် လေ့လာပြီ၊ ဆေးမှီဝဲသလို ထပ်ကာထပ် ကာ မှီဝဲပြီ၊ ကြီးအောင် ထွားအောင် ရင့်ကျက်အောင် ပြုပြီ၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ သင်ကြားပြီး ဒီအကျိုးပေါ်တဲ့အထိ ကြိုးစားပြီဆိုရင် သီလ သမာဓိ ပညာ သုံးမျိုးကို ဗုဒ္ဓ ယဉ်ကျေးမှုကို ခြုံပြီး ဖော်ပြထားတဲ့ သာသနဗြဟ္မစရိယ - မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမ မြတ်သော အကျင့် သာသနာဟာ ကြာမြင့်စွာသော ကာလကို ခံမယ်တဲ့၊ စွဲမြဲတည်တံ့မယ်၊ အရှည်ခိုင်မယ်၊ သာသနာအရှည်

တည်ပြီဆိုရင်- တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇန
သုခါယ လောကာနုကမ္မာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ
သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ”ဖြစ်မယ်တဲ့။

ရှင်ရဟန်းပိုင်းဆိုင်ရာရော ဒကာ ဒကာမပိုင်း
ဆိုင်ရာရော ကိုယ်စီ သာသနာလေးတွေ အသီးသီး
စိတ်ချလောက်တဲ့ အာမခံချက် ရှိနိုင်တဲ့အထိ တော်တော်
များများ တည်သွားပြီ။ သာသနာပိုင်သွားပြီဆိုလို့ရှိရင်
အဲဒီတည်တဲ့မှုဟာ ဗဟုဇနဟိတာယ-လူအများစု အစီး
အပွား ဖြစ်ဖို့ပဲတဲ့။ ဗဟုဇနသုခါယ-လူအများစု ချမ်းသာ
ဖို့ပဲတဲ့။ လူ နတ်တွေကို ကြင်နာသနား မေတ္တာ ကရုဏာ
ထားပြီး စောင့်ရှောက်ဖို့လည်း ဖြစ်တယ်တဲ့။ လူ နတ်တို့
ရဲ့ ပစ္စုပ္ပန် တမလွန် နှစ်တန် အတုအမီးပွားတွေ ဖြစ်ထွန်း
ဖို့ပဲတဲ့။ အဲဒီစကားတွေ မိန့်ကြားတယ်။ အဲဒီတရားတွေ
က အခြား မဟုတ်ပါဘူး။ ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါး
ပဲတဲ့-

“သတိပဋ္ဌာန် လေးပါး၊ သမ္မပ္ပဓာန် လေးပါး၊
ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး၊ ဣန္ဒြေ ငါးပါး၊ ဗိုလ် ငါးပါး၊ ဗောဇ္ဈင်
ခုနစ်ပါး၊ မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး” တဲ့။

ဗောဓိဉာဏ်ရဲ့ အသင်းအပင်းဖြစ်တဲ့ တရား
တွေပါ။ ကျေးဇူးရှင် ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး မိမိ
အမှီပြုလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှုမှတ်နည်းတွေ ပေါ်တာတွေ

ရှုရမယ် ဆိုတာ ပြတယ် မဟုတ်လား၊ ပြတော့ ရတယ် မဟုတ်လား၊ အဲဒါ သတိပဋ္ဌာန်တရားပဲ၊ ဖြစ်တိုင်းမှတ်ရှု သတိပြု စောင့်မှုအစဉ်ထား' ဆိုတာ ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု တာပဲ၊ အဲဒီ အပိုင်းဟာ မြတ်စွာဘုရား (၄၅)ဝါပတ်လုံး ဟောထားတဲ့ တရားတော်ရဲ့ လိုရင်းအနှစ်ချုပ်ပါပဲ။

ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး ကလည်း သူ့ဒီပနီတွေထဲမှာ ရေးထားတယ်၊ သာသနာ အနှစ်ချုပ်တရားဟာ ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါးပဲတဲ့၊ အဲဒီထဲက သတိပဋ္ဌာန်တရားဟာ သိပ်အရေးပါလှပါတယ်၊ သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာတရား အားထုတ်တာဟာ ကိုယ်တိုင် သာသနာပိုင် ဖြစ်ဖို့ လုပ်ကြတာပါပဲ၊ အဲသလို အားထုတ်ကြပါလို့ ဆိုလိုရာ ရောက်ပါတယ်၊ ရှေးရှေးက ထင်ရှားတဲ့ ဆရာတော်ကြီးကလည်းပဲ သူ့ထံ လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းကို “သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားပါ” ဆိုတာက သတိပဋ္ဌာန်တရားကို အားထုတ်ပါ၊ ဖြစ်တိုင်း မှတ်ရှု သတိပြုပါ၊ ဒါ ဆုံးမတာ၊ အဲဒါ သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားတဲ့နည်းပဲ။

အဲဒါကို လိုရင်းသိနားလည်ရအောင် ဆိုပြီး အနန္တ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ပါဠိ မကျွမ်းကျင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ မြန်မာမှု သက်သက်နဲ့ သိရအောင် ဆောင်ပုဒ်ကလေးတွေ လုပ်ထားတယ်၊ ဗုဒ္ဓ

သာသနာလိုရင်း အနှစ်ချုပ်တရားတော်တဲ့ - တသ္မာ-
တိဟ ဘိက္ခုဝေ ယေ တေ မယာ ဓမ္မာ အဘိညာ
ဒေသိတာ၊ တေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာသေ-
ဝိတဗ္ဗာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ၊ အဲဒါကို
ဆရာတော်ဘုရားကြီးက 'ကိုယ်တိုင်သိပြီးသား တရား
များ'လို့ စီထားပါတယ်။ မယာ ဓမ္မာ အဘိညာ ဆိုတာ
ကိုယ်တိုင်သိပြီးသား တရားလို့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ လွန်ခဲ့
တဲ့ နှစ်ပေါင်း (၂၅၀၀)ကျော် လောက်က ပရိနိဗ္ဗာန်
စံတော်မမူခင် (၃)လလောက် အလိုမှာ ဝေသာလီ
နေပြည်တော် မဟာဝုန်တော ကုဋ္ဌာဂါရ စုလစ်မွန်းချွန်
တပ်တဲ့ ကျောင်းတော်ကြီးမှာ သံဃာတော် အမှူးရှိတဲ့
ပရိသတ်ကို ဟောခဲ့တဲ့ တရားပါ။ အင်မတန်ကို ရှေးကျ
ပါတယ်။ ကဲ လိုက်ဆိုကြပါ။

'ကိုယ်တိုင်သိပြီးသား၊ တရားများ၊ ဘုရားဟော
ခဲ့သည်'။

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မြန်မာမှု
နဲ့ စီသွားတာ၊ ဘာမှ အပိုအဆာတွေ မပါဘူး၊ အင်
မတန် ရှင်းပါတယ်။

'ထိုတရားများ၊ မှတ်ယူထား၊ ဖြစ်ပွားစေရ
မည်'။ "တေ ဝေါ သာဓုကံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာသေဝိတဗ္ဗာ
ဘာဝေတဗ္ဗာ ဗဟုလီကာတဗ္ဗာ"။

ထိုတရားများကို သင်ချစ်သားတို့ ကိုယ်တိုင်က သင်ယူထားတဲ့၊ ကျင့်နည်းမှန်တွေ သိရအောင် သတိပဋ္ဌာန် ဘာဝနာတရားတွေကို ဘယ်လို ကျင့်သုံးရမလဲ၊ ဘယ်လို မှတ်ရမလဲဆိုတာ ကောင်းမွန်စွာ သင်ကြားပါတဲ့၊ သင်ကြားပြီးတော့ တရား အစပျိုးပါတဲ့၊ အစပျိုးထားတဲ့ တရားကိုလည်း ဝီရိယအရှိန် မြှင့်တင်ပြီးတော့ အဆင့်တိုးအောင်လည်း ကြိုးစားပါ၊ အဆင့်ဆင့် တိုးအောင်လည်း ကြိုးစားပါ၊ နောက်ဆုံး မြော်မှန်းထားတဲ့ တရားပန်းတိုင် လိုရင်းပန်းတိုင် ရောက်တဲ့အထိလည်းပဲ အောင်မြင်အောင် ကြိုးစားပါတဲ့၊ ပါဠိဘာသာနဲ့ ဟောထားတဲ့ ထိုတရားကို ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ထိုတရားများ၊ မှတ်ယူထား၊ ဖြစ်ပွားစေရမည်” လို့ မိန့်ကြားခဲ့တယ်၊ ဒီလောက်ဆို အကုန်လုံး အဓိပ္ပါယ် ခြုံမိငုံမိပါတယ်၊ ကဲ- ဆိုရမယ်..... ‘ထိုတရားများ၊ မှတ်ယူထား၊ ဖြစ်ပွားစေရမည်’။

သီလ သမာဓိ ပညာ ခေါ်တဲ့ သိက္ခာသုံးရပ် မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အဆုံးအမ သာသနာကို ဖြစ်ပွားစေရမယ်တဲ့၊ ရှုပွားစေရမယ်တဲ့၊ ပထမဆုံး မြတ်စွာဘုရားဟောထားတဲ့ ကျင့်နည်းအမှန်ကို စာပေအရ ကောင်းမွန်စွာ လေ့လာရမယ်၊ များများ လေ့လာဖို့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒီတရားတွေ ဒီလို အားထုတ်ရတယ် ဆိုတဲ့ ရှုမှတ်တဲ့

နည်းလေးတွေ ကလျာဏမိတ္တ ခေါ်တဲ့ ဆရာကောင်းထံ
ချဉ်းကပ်ပြီး လေ့လာရင် ရပါတယ်။ ပြီးတော့ ဖြစ်ပွား
စေရမယ်၊ ဖြစ်ပွားစေရမယ် ဆိုတာ အစပျိုးရမယ်၊
တရားအရှိန် မြှင့်ထင်ပြီးတော့ တစ်ဆင့်တိုးရမယ်၊
အောင်မြင်သည့်အထိ အဆင့်ဆင့် တိုးပြီးတော့ အား
ထုတ်ရမယ်။ အဲဒါ ဖြစ်ပွားစေရမယ် ဆိုတာပဲ။

အဲဒီလို ဖြစ်ပွားစေလို့ရှိရင် ဘာအကျိုးတွေ
ဖြစ်ထွန်းလာသတုံးဆိုတော့ လက်ငင်း အားထုတ်လာ
ခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သာသနာပိုင်လာတာပေါ့၊ ရှင် အားထုတ်
လို့ ရှင်ရသွားတဲ့အခါ ရှင်ဟာ သာသနာပိုင်ပဲ၊ ရဟန်း
ငယ် အားထုတ်လို့ ရဟန်းငယ် ရသွားတဲ့အခါ ရဟန်း
ငယ်ဟာ သာသနာပိုင်ပဲ၊ ရဟန်းကြီး အားထုတ်လို့
ရသွားရင် ရဟန်းကြီးဟာ သာသနာပိုင်ပဲ၊ မထေရ်ကြီး
တွေ အားထုတ်လို့ ရသွားရင် မထေရ်ကြီးဟာ သာသနာ
ပိုင်ပဲ၊ အားမထုတ်ရင် မရဘူး၊ မရရင် သာသနာမပိုင်
ဘူး၊ သိပ်ရှင်းရှင်းလေး ဟောထားပါတယ်။

တစ်ဦးတစ်ယောက် သာသနာပိုင်သွားရင်
ဆင့်ပွားတွေ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ မိသားစုထဲက သာသနာ
တစ်ယောက် ပိုင်သွားပြီဆိုရင် သာသနာပိုင်ရတဲ့အတွက်
ရရှိတဲ့ အကျိုးကို ကောင်းကောင်းကြီး သိနားလည်သွား
တော့ မိမိအတွက် မြတ်နိုး တန်ဖိုးထားသလို မိမိနဲ့ နီးစပ်

ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်လည်း မြတ်နိုး တန်ဖိုး ထားတတ် လာတယ်။

သာသနာပိုင်နိုင်လောက်အောင်လည်း အဖြစ် နိုင်ဆုံး အကောင်းဆုံးနည်းနဲ့လည်း တိုက်တွန်းတော့ တာပဲ။ တိုက်တွန်းခံရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကလဲလည်းပဲ တိုက်တွန်းမှုကို ယုံယုံကြည်ကြည်ဖြစ်ပြီး သူတို့လည်း သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားတော့ ဆင့်ပွားဆင့်ပွား သာသနာပိုင်တွေ ဖြစ်တော့တာပေါ့။ သူတို့ ကျင့်နည်း မှန်နဲ့အတူ သီလ သမာဓိ ပညာ ခေါ်တဲ့ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု တွေ ရသွားပြီ၊ ပိုင်သွားပြီ၊ ဒီလို ပိုင်သူ ဆင့်ပွားဆင့်ပွား တွေ များနေပြီဆိုရင် သာသနာဟာ တာရှည်ခံမှာပေါ့။ ကျင့်သုံးနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိနေသရွေ့ တာရှည်ခံမှာပဲ။ ဒါကြောင့်မို့လို့ အကျိုးကို ဒီလို ပြထားတာပဲ။ ယထာယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ အဒ္ဓနိယံ အဿ စိရဋ္ဌိတိကံ တဲ့။ ဒီပါဠိ ဘာသာကို မြန်မာလို ပြန်ထားတာပဲ။ ကဲ ဆောင်ပုဒ် ကို လိုက်ဆိုရမယ်။

‘သို့ဖြစ်စေရာ၊ သာသနာ၊ ရှည်စွာတည်လိမ့် မယ်’။

ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်လိုရှိရင်လို့ ဆိုလိုတာပေါ့။ ယင်း ကဲ့သို့ မဖြစ်ဘူးဆိုရင် မတည်ဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပေါ့။ ခပ်ရှင်းရှင်းလေးပဲ။

“ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မောပိ ဟိ ပဋိပတ္တိပူရကေသု သတ္တေသု အသတိ အန္တရဓာယတိ နာမ၊ လက်တွေ့ ကျင့်သုံးမှု ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ သူတော်ကောင်းတရား သာသနာတော်ဟာ လက်တွေ့ဖြည့်ကျင့်သူများ မရှိလို့ ရှိရင် အဲဒီ သာသနာကွယ်တယ်၊ လူဦးရေ သန်းပေါင်း (၅၀)ထဲက အခုလို ကျင့်နည်းမှန်တရားတွေလည်း လေ့လာမှု မရှိဘူး၊ ကြားနာလေ့လာတာလည်း မရှိဘူး၊ စာအုပ်ကြည့်ပြီး လေ့လာတာလည်း မရှိဘူး၊ ဆွေးနွေး လေ့လာတာလည်း မရှိဘူး၊ လေ့လာပေမယ့်လို့ လက် တွေ့ ကျင့်သုံးတဲ့အပိုင်း မရောက်သေးဘူးဆိုရင် ရုပ်နာမ် ပိုင်းခြားသိမှုကအစ အသိဉာဏ်တွေလည်း မပွင့်သေး ဘူး၊ မရင့်သေးဘူး၊ မရင့်ကျက်သေးရင် အနည်းဆုံး သောတာပန်လည်း မဖြစ်သေးဘူး၊ လက်တွေ့ကျင့်သုံး ရတဲ့ သဒ္ဓမ္မခေါ်တဲ့ သူတော်ကောင်းတရား သာသနာ တော်ဟာ ပဋိပတ္တိအလုပ်ဟာ လက်တွေ့ကျင့်သုံးဖြည့် ကျင့်သူ မရှိခဲ့လို့ရှိရင် ကွယ်သည် မည်တယ်တဲ့။

ဘုန်းကြီး ကိုယ်တိုင်က ကျင့်နည်းမှန်ကိုလည်း မသိဘူး၊ သိပေမယ့်လို့ မကျင့်ဘူး၊ ခုန ဆရာတော်ကြီး အမိန့်ရှိသလို သာသနာပိုင်ဖြစ်အောင် အဆုံးအမမျိုး လည်း မရဖူးဘူး၊ ရပေမယ့်လို့ ကျင့်သုံးမှု မရှိဘူးဆိုရင် အဲဒီ ဘုန်းကြီးမှာ ရဟန်း ဖြစ်လျက်သားနဲ့ သာသနာ

ကွယ်ပြီတဲ့၊ သာသနာမပိုင်ဘူးတဲ့။

တရားတော့ ရှိတာပဲ။ ဗုဒ္ဓစာပေဘက်မှာလည်း ကျင့်နည်းမှန်တွေ ရှိကြတယ်။ တကယ့် သံဃာတော်တွေ ထံ မှာလည်းပဲ ကျင့်နည်းမှန်တွေ ရှိကြတယ်။ ဒါပေမယ့် လို့ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ မနီးစပ်တော့၊ နီးစပ်ပေမယ့် လက်တွေ့ကျကျ မကျင့်သုံးတော့ ၊ အခြားကိစ္စတွေနဲ့ပဲ အချိန်ကုန်ပြီးတော့ မေ့မေ့လျော့လျော့ ပေါ့ပေါ့ဆဆ ဖြစ်နေတော့ ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ ခေါ်တဲ့ သူတော်ကောင်း တရားဟာ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်က မဖြည့်ကျင့်ဘူးဆိုရင် ဒီသာသနာကို ဘုန်းကြီးပိုင်တာ မဟုတ်တော့ ဘုန်းကြီး မှာ သာသနာကွယ်တယ်တဲ့၊ မညာမတာ ဘုန်းကြီးက ကိုယ်ကိုယ်ကို ဝေဖန်ရမှာပဲ။ ကျင့်သုံးလို့ ရှိရင်တော့ မကွယ်ဘူးပေါ့။

‘ပဋိပတ္တိသာရာ ဟိ သာသနာ’ မြတ်စွာဘုရား ရဲ့ သာသနာတော်ဟာ ပဋိပတ္တိ လက်တွေ့ကျင့်သုံးခြင်း လျှင် အနှစ်သာရ ရှိတယ်။ လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှ တရား အနှစ်သာရ ရတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ယောင်ဝါးဝါး မှုန်မွှားမွှား ချည့်နဲ့နဲ့ အဆန်ချောင် မဟုတ်ဘူး၊ အနှစ် သာရနဲ့ ပြည့်စုံတယ်။ လက်တွေ့ ကျင့်ပါ။ စာတွေနဲ့ မရပါဘူး၊ စာအုပ်က ပြောရုံနဲ့ မရပါဘူး၊ ဆရာက ပြောရုံနဲ့ မလုံလောက်ပါဘူး၊ လက်တွေ့ကျင့်မှ ဒီတရား

အနှစ်သာရတွေ ထွက်မှာ၊ လက်တွေကလည်း မရှိဘူး၊
ကိုယ်ပိုင်သာသနာ မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဆုံးရှုံးကြပုံ
တွေတော့ ကြောက်လန့်ဖွယ်ကောင်းလှပါတယ်။

“ပဋိပတ္တိယာ-ဟာယမာနာယ သတ္တာ ဟာယန္တိ
နာမ” လက်တွေ ကျင့်သုံးမှု ပဋိပတ္တိ ဆုတ်ယုတ်ပြီဆိုရင်
မကျင့်သုံးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဆုတ်ယုတ်နစ်နာ ဆုံးရှုံး
ကြသည် မည်တယ်တဲ့၊ ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာပြည်မှာ
ဘယ်လောက် ဆုံးရှုံးနေသလဲဆိုတာ ကြည့်ပေါ့၊
ဘုန်းကြီးတို့ ရဟန်းတော်တွေမှာလဲ ဘယ်လောက်
ဆုံးရှုံးနေတယ်ဆိုတာ ကြည့်ပေါ့၊ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်က
သီလကျင့်နည်းမှန် မသိဘူး သီလမရှိဘူး ဆိုရင် ဒီသီလ
ဘုန်းကြီး မပိုင်ဘူး၊ မပိုင်ဘူးဆိုရင် ဘုန်းကြီး ဆုတ်
ယုတ်ပြီးပေါ့၊ ဆုံးရှုံးနစ်နာသွားပြီးပေါ့၊ လူဖြစ်ရကျိုး
မနပ်တော့ဘူး၊ သာသနာတော်ကြီးနဲ့ တွေ့ကြုံရကျိုး
မနပ်ဘူး၊ သီလလောက်တော့ ရှိတယ်၊ စိတ်ကို
သတိပဋ္ဌာန်နည်းနဲ့ မပြုပြင်ဘူး ဆိုလို့ရှိရင် စိတ်တွေ
တောင်ရောက်မြောက်ရောက်နဲ့ ယောက်ယက်ခတ်
နေမှာပေါ့။

အဲဒီလိုဆိုရင် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာမှာ ဘုန်းကြီး
ပျက်စီးနေတာပဲ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာက ထိုက်သလောက်
တော့ ရှိပါရဲ့၊ ဒါပေမယ့်လို့ ရုပ်နာမ် ပိုင်းခြားသိမှုကအစ

အသိဉာဏ်လေးတွေ မပွင့်ဘူးဆိုရင် မရှိဘူးဆိုရင် မဟုတ်တာတွေ စွဲထားတဲ့ အစွဲတွေက မပျောက်ဘူး၊ တစ်သက်လုံး တစ်ဘဝလုံး တစ်သံသရာလုံးက စွဲလာတာ ရုပ်နာမ်ကို ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ထင်တာ ဗြဟ္မာကြီးလေးယောက်ကပဲ လူ့ပြည်လောကကို ဆင်းပြီး လူတွေ ပေါက်ဖွားပေးတယ်ဆိုတဲ့ အစွဲတွေ၊ မြဲတယ်၊ ကောင်းစား ချမ်းသာတယ်၊ ဘာမဆို ကိုယ့်အလိုအတိုင်း ဖြစ်တာပဲဆိုတဲ့ အစွဲတွေ မပျောက်ဘူး၊ အဲဒီအစွဲတွေ မပျောက်သမျှ ကာလပတ်လုံး ဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီအစွဲတွေ နောက်လိုက်ပြီးတော့ မှားတော့တာပဲ၊ မှားလို့ရှိရင် ပျက်စီးတာပဲ၊ ဆုံးရှုံးတာပဲ၊ ပဋိပတ္တိ ဆုတ်ယုတ်ပြီဆိုရင် သတ္တဝါတွေဟာ သာသနာမပိုင်တဲ့အတွက် သာသနာမဲ့နေတဲ့အတွက် အကုန်လုံး ဆုတ်ယုတ် နစ်နာသွားကြသည်တဲ့။

အဲဒါတွေ မဖြစ်ရအောင်ဆိုပြီး ခုန စောစောပိုင်းက ဆရာတော်ကြီးက သူ့ထံ လာရောက်ပြီး ဖူးမြော်တဲ့ ကိုယ်တော်တွေကို “ကိုယ်တော်တို့၊ မောင်ပဉ္စင်းတို့၊ သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြ”လို့ ဒါကို ရည်ရွယ်ပြောတာ၊ ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးလည်းပဲ ဘုန်းကြီး လွန်ခဲ့တဲ့ (၁၂)နှစ်လောက်က မဟာဗောဓိတောစခန်းမှာ နေစဉ်ကာလက အဲဒီ ဆရာတော်ဘုရား

ကြီး မိန့်ကြားတဲ့ အချက်ကို တစ်ဆင့် ဆင့်ပွား ဘုန်းကြီး
ကို အမိန့်ရှိခဲ့တာ ဘယ်တော့မှ မမေ့ဘူး၊ နားထဲမှာ
ကြားယောင်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်၊ မြတ်စွာဘုရားက
မိန့်ကြားထားတယ်။ . .

“မယုဉ် ပဋိပတ္တိကထာနမေဝ ဘာရော”တဲ့၊
ချစ်သားတို့၊ ငါဘုရားရဲ့ တာဝန်ကတော့ ကျင့်နည်း
အမှန် ကို တိတိကျကျ ဟောပေးဖို့ပဲတဲ့။

“ပဋိပတ္တိပူရဏံ ပန ကုလပုတ္တာနံ ဘာရော” =
လက်တွေ့ အကျင့် ဖြည့်ဆည်းမှု အလုပ် လက်တွေ့
အားထုတ်မှု အလုပ်ဆိုတာ ကုလပုတ္တ- အမျိုးကောင်း
သား အမျိုးကောင်းသမီးများရဲ့ တာဝန်ပဲတဲ့၊ အမျိုး
ကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီး ဆိုတာ ဟိုခေတ်
ကတော့ ဇာတ်မြင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို “ဇာတိကုလပုတ္တ”
လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ အကျင့် စာရိတ္တကောင်းကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
တွေကို “အာစာရကုလပုတ္တ” လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ အကျင့်
ကောင်းတဲ့ အမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီး
ဖြစ်မှလည်း အားထုတ်ဖြစ်ပါတယ်၊ တကယ် အားထုတ်
မိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များရဲ့ တာဝန်ကတော့ လက်တွေ့ကျင့်သုံး
မှုပဲ။ မြတ်စွာဘုရားက သူ့တာဝန် ကိုယ့်တာဝန် ခွဲခြား
ပြီး ပြသွားပါတယ်၊ “အနုကမ္မကဿ သတ္တုကိစ္စံ ယဒိဒံ
အဝိပရိတဓမ္မဒေသနာ” တိတိကျကျ လက်တွေ့ကျင့်သုံး

တတ်အောင် ကျင့်နည်းမှန်တွေ ဟောပြောမှုကတော့ သင်ချစ်သားတို့ အပေါ်မှာ ကြင်နာသနားတဲ့ ငါဘုရားရဲ့ ကိစ္စတဲ့၊ အဲဒီနောက်ပိုင်းမှာ လက်တွေ့ကျင့်သုံး ရမယ့် တာဝန်ကတော့ သာဝကများရဲ့ ကိစ္စပဲတဲ့၊ ကိုယ် တာဝန်တွေ အများကြီးရှိနေပါတယ်။

သာသနာပိုင်ဖြစ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ၊
ဒီအဖွင့်လေးတွေကို ဘုန်းကြီးက သိရတော့ သိပ်
သံဝေဂ ဖြစ်ပါတယ်။ ဪ.....ငါတို့ တစ်တွေတော့
မေ့မေ့လျော့လျော့ ပေါ့ပေါ့ဆဆနဲ့ လူ့အဖြစ်နဲ့
သာသနာတော်ကြီးနဲ့ ကြုံကြိုက်ပါလျက်နဲ့ သာသနာနဲ့
မနီးစပ်ရတာဟာ သိပ်ဝမ်းနည်းစရာ ကောင်းတယ်
ဆိုတာပေါ့လေ။ သာသနာပိုင် ဖြစ်နိုင်လောက်တဲ့ အရည်
အသွေးတွေ အခွင့်အရေးတွေ ဘုန်းကြီးတွေမှာသာ
ပါလျက်သားနဲ့ သာသနာပိုင် မဖြစ်တာကတော့ သိပ်
ဝမ်းနည်းစရာ ကောင်းတယ်။

ကိုယ်က သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစား
ထားလို့ သာသနာ့အနှစ်သာရ သိပြီဆိုရင် ကိုယ့်ကိုယ်
ကိုလည်းပဲ မြတ်နိုးတယ်။ တန်ဖိုးထားတယ်။ ကိုယ်နဲ့
နီးစပ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကိုလည်း မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားမယ်။
အဲဒီလို တန်ဖိုးထားတဲ့ စိတ်နဲ့ တစ်ဦးက အစ တစ်ရာ
စသည်ဖြင့် ဆင့်ပွားတွေ ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ အဲဒီလို
ဆိုရင် ဒီကိုယ်ပိုင်သာသနာဟာ အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်
အများစုမှာ ပိုင်ပြီးတော့ ဒီ သာသနာ အခွန်ရှည်မယ်တဲ့။

တာရှည်ခံမယ်တဲ့။

အဲဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ သာသနာတော်ဟာ တာရှည်ခံဖို့အတွက် သာသနာကို ကြည်ညိုကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အားလုံးမှာ တာဝန်ရှိပါတယ်။ အားလုံးတာဝန်ရှိတာကို ပေါ့ပေါ့ဆဆနေလို့ မဖြစ်ပါဘူး။ ငါတို့နဲ့ မဆိုင်ဘူးလို့ မတွက်ရဘူး။ အားလုံးမှာ တာဝန်ရှိတယ်ဆိုတဲ့ အသိစိတ်ရှိပြီး ကိုယ်စီကိုယ်စီ သာသနာပိုင်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားလို့ အနည်းဆုံး တစ်မင် တစ်မိုလ် ရသွားပြီဆိုရင် စိတ်ချရပြီပေါ့။

ရဟန္တာ မဖြစ်သေးသည့်တိုင်အောင်တောင်မှ သာသနာ့နယ်ထဲမှာ အရိယာအဆင့် ရောက်သွားပြီဆိုရင် ထိုက်သလောက်တော့ သာသနာပိုင်သွားပြီ။ အဲဒီသာသနာပိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရရှိထားတဲ့ သာသနာဟာ ဘယ်တော့မှ လက်လွှတ်ပြီး ဆုံးရှုံးနစ်နာ မှေးမှိန်ပြီး ပျောက်ကွယ်မသွားတော့ဘူး။ ဒီဘဝကစပြီး ဘဝအဆက်ဆက် တစ်ခါတည်း ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အထိ သွားပြီ။ အဲဒီလိုဆိုရင် အခုကာလ လူတွေအတွက်လည်း အကျိုးမရှိနိုင်ဘူးလား၊ (ရှိနိုင်ပါတယ် ဘုရား)၊ နတ်တွေအတွက်ရော အကျိုးမရှိနိုင်ဘူးလား၊ (ရှိနိုင်ပါတယ် ဘုရား)။

အဲဒါကြောင့် “တဒဿ ဗဟုဇနဟိတာယ

ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ဘာယ အတ္ထာယ ဟိတာ
ယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ” ဆိုပြီး ဆင့်ပွားအကျိုး
မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင် မိန့်မှာထားတယ်။ မိန့်မှာထား
တဲ့အတိုင်း ဘုန်းကြီးတို့ရဲ့ အနန္တ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်
ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “လူနတ်တို့မှာ၊ ကျိုးချမ်းသာ၊
များစွာဖြစ်စေပါလိမ့်မည်” တဲ့။

အစီးအပွားနဲ့ အကျိုးဆိုတာ အစီးအပွား ဖြစ်ပါ
မှ အကျိုးအမြတ် ဖြစ်တာပါ။ ဘဝအတွက် အာမခံချက်
ရဖို့ရာ တစ်နည်း သာသနာပိုင် ဖြစ်ဖို့ရာပါ တကယ်
အစီးအပွားကတော့ ကျင့်နည်းမှန်တွေပဲ။ ကျင့်နည်းမှန်
အတိုင်း ကျင့်လို့ရှိရင် အကျိုးတွေ ဖြစ်လာလိမ့်မယ်။
အားထုတ်လို့ ရှိရင် သီလ သမာဓိ ပညာ တကယ့် မိမိရဲ့
အစီးအပွားအစစ်အမှန် ဖြစ်လာလိမ့်မယ်။

ကျန်တဲ့ စားဝတ်နေရေးအရ လူနေမှုအဆင့်
အတန်း မြင့်မြင့်နဲ့နေဖို့ အလုပ်ကြိုးစားရတာက လောက
အမြင်အားဖြင့် အကျိုးစီးပွားလို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့
အဲဒါတွေက တစ်ဘဝစာ တစ်ခဏစာပဲ။ တကယ့်
အကျိုးစီးပွား အစစ်အမှန် မဟုတ်သေးဘူး။ ကိုယ်ဟာလို့
ထင်မှတ်ထားပေမယ့် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့်
ပျက်စီးသွားနိုင်တယ်။ ကိုယ်မပိုင်တဲ့ အနေအထားအထိ

ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ ပစ္စည်းရှိရာကနေ ပစ္စည်းမဲ့ရာလည်း
ဖြစ်သွားနိုင်တယ်။ မပိုင်ဘူး။

သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်တရားတွေကို
အားထုတ်ထားလို့ ပိုင်ပြီဆိုရင် အဲဒါကမှ တကယ့်စီးပွား
အစစ်အမှန် ဖြစ်ပါတယ်။ လူတွေ နတ်တွေ အကုန်လုံး
မှာ အကျိုးစီးပွား အစစ်အမှန် ဖြစ်သွားမယ်။ အဲဒါကို
ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ‘လူနတ်တို့မှာ၊ ကျိုး
ချမ်းသာ၊ များစွာဖြစ်စေပါလိမ့်မည်’တဲ့။ အဲဒီလို အကျိုး
စီးပွား ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ တရားကတော့ ဟောဒီလို ဟော
ထားပါတယ်။ “ဖြစ်စေရာငြား၊ ထိုတရား၊ ဟောကြား
ဤသို့မှတ်”။ စီးပွားတွေ တက်စေနိုင်တဲ့ အကျိုးတွေ
ဖြစ်ထွန်းစေနိုင်တဲ့ တရားကတော့ ဟောဒီလို ဟောထား
ပါတယ်တဲ့။

“သတိပဋ္ဌာန်၊ သမ္မပ္ပဓာန်၊ လေးတန်ဣဒ္ဓိပါဒ်။
ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ဗိုလ်ငါးပါး၊ ခုနစ်ပါး၊ ဗောဇ္ဈင်
မြတ်။

မဂ္ဂင်ရှစ်သွယ်၊ ကျင့်သုံးဖွယ်၊ သုံးဆယ်ခုနစ်
မှတ်”

သတိပဋ္ဌာန် ဆိုတာက အာရုံထဲမှာ စွဲစွဲမြဲမြဲ
တည်နေတဲ့ သတိကို သတိပဋ္ဌာန် ခေါ်ပါတယ်။
သမ္မပ္ပဓာန် လေးပါးဆိုတာက “ကြောခြင်းရိုးရေ၊ ကြွင်း

စေလေ၊ ကုန်စေ သားအသွေး၊ အသက်ကိုမျှ၊ မညှာရ၊
သမ္မပ္ပဓာန်လေး" ဆိုတဲ့ အဆိုအမိန့်အရ အသက်ကို
ပဓာန မထားဘဲ တရားရရင် ပြီးရောဆိုပြီး စွန့်စား
အားထုတ်မှုမျိုးပါပဲ။ ရဲရင့်ရင့်နဲ့ အားထုတ်ရတာမျိုးဟာ
အရေးကြီးတယ်၊ မဖြစ်သေးတဲ့ အကုသိုလ်တွေ မဖြစ်
စေဖို့၊ ဖြစ်ပြီးသား အလားတူ အကုသိုလ်တွေ ပယ်နိုင်ဖို့၊
မဖြစ်သေးတဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်စေဖို့၊ ဖြစ်လက်စ
ကုသိုလ်တရားတွေလည်းပဲ ပြည့်စုံ ကျေနပ်လောက်တဲ့
အထိ ကြီးထွားပွားလာဖို့ ရဲရင့်နဲ့ အားထုတ်ရတဲ့တရား
ကို သမ္မပ္ပဓာန် ခေါ်ပါတယ်။

နောက်ဣဒ္ဓိပါဒ် လေးပါး၊ စီးပွား ပြီးစီး
အောင်မြင်ခြင်းရဲ့ အခြေခံတရားတွေပါ၊ ဣန္ဒြိယ ကြီးစိုး
တရား ငါးပါးက သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ
ပါ၊ ဗိုလ်ငါးပါး ဆိုတာက စွမ်းအင်တွေပါ၊ စိတ်ထဲမှာ
စွမ်းအင်တွေ ရှိပါတယ်၊ သဒ္ဓါစွမ်းအင်၊ ဝီရိယစွမ်းအင်၊
သတိစွမ်းအင်၊ သမာဓိစွမ်းအင်၊ ပညာစွမ်းအင်ပါ၊ သဒ္ဓါ
စွမ်းအင်ဆိုတာ တကယ် စွဲစွဲမြဲမြဲ ယုံကြည်တာ၊ တကယ်
ဘုရားကို ကိုယ်ကိုယ်တိုင် ယုံကြည်တာ၊ ကျင့်နည်းမှန်
တွေ ယုံကြည်တာ၊ ကျင့်လို့ရရှိတဲ့ တရားတွေအပေါ်
ယုံကြည်တာ၊ အဲဒီ ယုံကြည်စွမ်းအားတွေ ဝင်လာကြပြီ၊
အကုသိုလ်တွေ ရှောင်ရှားရဲတဲ့ သတ္တိရှိတာ၊ ကုသိုလ်တွေ

ပွားရဲတဲ့ သတ္တိရှိတာ၊ စွန့်စားရဲတဲ့ သတ္တိရှိတာ၊ သတိစွဲမြဲတာ၊ စိတ်စုစည်းမှုတွေ အားကောင်းတာ၊ အသိဉာဏ်တွေ အခြေခံကစပြီး အဆင့်ဆင့် ဖြစ်လာတာ၊ ဒါဟာ စိတ်စွမ်းအင်တွေပဲ၊ အဲဒီ စွမ်းအင်တရားတွေ စိတ်အစဉ်မှာ ရောက်လာပြီဆိုရင် စိတ်ဟာ သိပ်အားရှိတာ၊ ပြီးတော့ ဗောဇ္ဈင်တရား၊ အရိယာ မဂ်ဉာဏ်ရဲ့အင်္ဂါတွေ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားတွေ အကုန်လုံး မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင် သရုပ်ထုတ်ပြီး ဟောပါတယ်။

အဲဒါတွေက ဗောဓိပက္ခိယတရား (၃၇)ပါးပဲ၊ လိုရင်းကတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရား ပွားလို့ရှိရင် အကုန်လုံး ပါလာတာပါပဲ၊ ကိုယ်အမူအရာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ခံစားမှု ဝေဒနာပဲ ဖြစ်ဖြစ် စိတ်အမူအရာပဲ ဖြစ်ဖြစ် အထွေထွေ အမူအရာပဲ ဖြစ်ဖြစ် တစ်ခုခုကို ရှုမှတ်ရတာပဲ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ မှတ်ဖို့အတွက် ဝီရိယ စိုက်လိုက်တာပါပဲ၊ တစ်ခါ တစ်ခါ ဆန္ဒပြင်းပြပြီး လုပ်ရတာ ရှိတယ်၊ စိတ်အားထက်သန်ပြီး လုပ်ရတာ ရှိတယ်၊ တစ်ခါ တစ်ခါ ဝီရိယထက်သန်ပြီး လုပ်ရတာ ရှိတယ်၊ ပြုလုပ်ဖန်များပြီဆိုရင် နောက်တော့ တရားသဘောလေးတွေ တွေ့လာတဲ့အခါမှာ တွေ့ရှိသလောက် လက်ခံလာတယ်၊ ယုံကြည်လာတယ်၊ အတည်ပြုလာတယ်၊ သဒ္ဓါတရားတွေ ဖြစ်လာတယ်၊ ဉာဏ်တက်သလောက် သဒ္ဓါတရား

ဖြစ်လာတယ်။ သိပ်ကိုလည်း ရဲရင့်လာတယ်။ သိပ်ကိုလည်း သတိကောင်းလာတယ်။ သိပ်ကိုလည်း စိတ်စုစည်းမှု သမာဓိ ကောင်းလာတယ်။ ပိုင်းပိုင်းခြားခြား အသေးအဖွဲ့လေးတွေလည်း သိလာတာပဲ။ စိတ်စွမ်းအားတွေ ဖြစ်လာပြီ။ ကြီးစိုးနိုင်လာပြီ။ ဗောဇ္ဈင်တရားတွေလည်း အထူးသဖြင့် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ပိုင်းလောက် ရောက်လာပြီဆိုရင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြစ်လာတာပဲ။ အင်မတန် အံ့ဩစရာ ကောင်းတာပဲ။

သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာတရား ပွားနေလို့ရှိရင် အားလုံးတရားတွေ ဒီအထဲမှာ အကျုံးဝင်နိုင်တာပဲတဲ့။ များများအထူးပွားဖို့ မလိုပါဘူး။ ကဲ- ဆိုရအောင်- သတိပဋ္ဌာန်၊ ပွားစေက၊ ဓမ္မအားလုံး ပြည့်နိုင်သည်။

ပေါ်တာ ရှုပါပဲ။ ရှုအားသန်သွားတဲ့အခါ ဒီထဲမှာ မြတ်စွာဘုရားအဆုံးအမ ပြည့်စုံလာတော့တာပဲ။

“ယေသံ ကေသဉ္စိ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဝိရဒ္ဓါ၊ ဝိရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ”။ “ယေသံ ကေသဉ္စိ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ အာရဒ္ဓါ၊ အာရဒ္ဓေါ တေသံ အရိယော မဂ္ဂေါ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမီ”။ (မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ သတိပဋ္ဌာန သုတ်၊ ၁၅၇)

သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါး မပွားမိပဲ လွဲချော်

သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားလည်း
ပဲ လွဲချော်ပြီ၊ မပြည့်စုံတော့ဘူး။

သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးကို ဆရာထံ နည်းခံ
ပြီးတော့ ပြည့်စုံကျေနပ်လောက်တဲ့အထိ အချိန်ယူပြီး
အားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရား
ပြည့်စုံပြီတဲ့၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားကို သုံးပုံ ပုံလိုက်
လို့ရှိရင် သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝ-မှန်စွာ
ပြော၊ မှန်စွာ လုပ်၊ မှန်စွာ အသက်မွေး ဆိုတဲ့ သီလဆိုင်
ရာ မဂ္ဂင်သုံးပါး ပါသွားတယ်၊ ပြီးတော့ ပေါ်တဲ့ အာရုံကို
မလွတ်တမ်း မှတ်နိုင်ဖို့ရာအတွက် ရဲရဲရင့်ရင့် အားစိုက်
တဲ့ ဝီရိယ ပါသွားပြီ၊ ကြောင့်ကြစိုက်ပေးတော့ စွဲမြဲတဲ့
သတိတွေ ပါသွားပြီ၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ မှတ်မိလို့ မှတ်မိရာ ရှုကွက်
ထဲ စိတ်ကလေး စိုက်ကျသွားပြီ၊ ဝီရိယ သတိ သမာဓိ
ခေါ်တဲ့ သမာဓိဆိုင်ရာ မဂ္ဂင် ပါသွားပြီ၊ အာရုံနဲ့ မှတ်
စိတ်တည့်ပြီးတော့ သဘောမှန်လေးတွေ အခြေခံကစပြီး
အဆင့်ဆင့် သိသွားပြီဆိုရင် ပညာဆိုင်ရာ မဂ္ဂင်နှစ်ပါး
လည်း ပါသွားပြီ၊ သီလရော သမာဓိရော ပညာရော
အကုန်းလုံး ပါသွားပြီ၊ ဆုံသွားပြီ။

ဘုန်းကြီး ပြောရတာက နည်းနည်းလေးပါ၊
ဆရာတော်ကြီးကို အမှီပြုရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ
အားထုတ်လို့ သိတာတွေက အများကြီးပါ၊ ပေါ်တာကို

ရှုရင်း ရှုရင်းကပဲ သိသိ သိသိနေတာက ဘုရားအဆုံး အမပဲ၊ အဲဒါ သာသနာပဲ၊ တစ်ချက် ရှုလိုက်လို့ရှိရင် တစ်ချက် သာသနာ တည်သွားတယ်၊ နှစ်ချက် ရှုလိုက်ရင် နှစ်ချက် တည်သွားတယ်၊ သီလသာသနာ သမာဓိ သာသနာ ပညာသာသနာ အကုန်လုံး တည်သွားတယ်၊ တစ်မိနစ်မှာ စက္ကန့်ပေါင်း (၆၀) ဆိုတော့ တစ်စက္ကန့် တစ်ကြိမ်ကျနဲ့ တွက်လို့ရှိရင် တစ်မိနစ် အတွင်းမှာ အကြိမ်ပေါင်း (၆၀) ကိုယ်ပိုင်သာသနာ တည်သွားတယ်၊ ငါးမိနစ်ဆိုရင် (၃၀၀), တစ်နာရီဆိုရင် (၃၆၀၀) သာသနာတည်သွားတယ်။

အဲဒီ ဘုရားအဆုံးအမ ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ တည်နေတာပဲ၊ ရောက်နေတာပဲ၊ ပြည့်စုံနေတာပဲ၊ ကျင့်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ပိုင်နေတာပဲ၊ အဲဒါ သံဃာသာသနာပိုင်ပဲ၊ အဲဒီလို သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် လုပ်ရမှာ၊ “ရှုမှတ်လျက်သား၊ သိနေငြား၊ ဘုရားအဆုံးအမ ဖြစ်ပါသည်” တဲ့၊ အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားက မဟာဝုန်တော ကူဋ္ဌာဂါရကျောင်းတိုက်မှာ သံဃာတော်တွေကို ဆုံးမပါတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထလို့ အမိန့်ရှိပါတယ်၊ အပ္ပမာဒေန- မမေ့မလျော့ ခြင်းဟူသော သတိတရားဖြင့်၊ သမ္မာဒေထ- သိက္ခာ သုံးဝ မကျန်ရအောင် လုံးဝ အကုန် ပြည့်စုံပြီးစီးစေကြကုန်လေတဲ့၊ မမေ့ကြနဲ့

ဆိုတာပါပဲ။ မမေ့ကြနဲ့ဆိုတာ ရှောင်ရှားသင့်တဲ့ အချက်တွေ ရှောင်ရှားဖို့ တာဝန်တွေ မလစ်ဟင်း မပျက် ကွက်ကြနဲ့။ အဓမ္မလမ်းကြောင်းကို မလိုက်ဘဲနဲ့ ရှောင် ရှား၊ ပြီးတော့ တာဝန်တွေ မပျက်ကွက်ကြနဲ့။ ဓမ္မလမ်း ကြောင်းကို မှန်မှန်လျှောက်ပြီး စခန်းမှန်ရောက်ရေး အတွက် ဦးတည်ပြီး လမ်းမှန်လျှောက်ဖို့ မပျက်ကွက်ကြ နဲ့တဲ့။

ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း မိမိကို မှီခိုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို မမေ့ကြနဲ့လို့ အမိန့်ရှိသွားမှာ ပါပဲ။ သူ့တပည့်လေးတစ်ယောက်ကို နာမကျန်းလို့ အနီး ကပ် လာမေးတဲ့အခါမှာ ဒီလို နာမကျန်းဖြစ်လို့ရှိရင် ခံနိုင်ရည် ရှိဖို့ရန်အတွက် ကြိုတင်ပြီး ကျင့်သုံးထားရ တယ်နော်တဲ့။ ဟုတ်တယ်၊ ကြိုတင်ပြီး ကျင့်သုံးမထား ဘူးဆိုရင် ရောဂါတွေ ဖြစ်လာတဲ့အခါ “ငါ့နှယ်နော်၊ ဟိုတုန်းက အကောင်းသားပဲ၊ အခုတော့ ဘယ်လို ဖြစ် လာပြီ” လို့ ဖြစ်လာတဲ့ ရောဂါကို အကြောင်းပြုပြီး မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး စိတ်တွေ ဆိုးလာတယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ရဲ့ သဘောကို ကြိုတင် သိ နားလည်ထားတော့ မမြဲပုံတွေ ဆင်းရဲပုံတွေ ကိုယ့်သဘောအတိုင်း မဖြစ် သူ့သဘော အတိုင်း သူ့ဖြစ်ပုံတွေ သိထားပြီဆိုရင် သန့်ရှင်းတဲ့ စွမ်း အားကောင်းတဲ့ စိတ်တွေ ရှိထားတော့ လောဘ ဒေါသ

ဒဏ်ကို လွှမ်းမိုးနိုင်တယ်။ အသိဉာဏ်တွေ ဖြစ်ထားတော့ စိတ်ဟာ ရင့်ကျက်တယ်။ စိတ်တွေ သန့်ရှင်းတည်ငြိမ်ပြီး အားကောင်းပြီဆိုရင် လောဘ ဒေါသ ဖြစ်စရာ အာရုံနဲ့ ဆုံပေမယ့်လို့ အဲဒါတွေကို ကျော်သွားနိုင်ပါတယ်။ အသိဉာဏ်တွေဖြစ်လို့ စိတ်က ရင့်ကျက်လာပြီဆိုရင် ကောင်းဆိုးလောကခံနဲ့ ကြုံတဲ့အခါမှာ မဖြုန်းဘူး။ ဘက်မျှစွာ နေနိုင်တယ်။ ဒီလို အဆိုးနဲ့ ကြုံတဲ့အခါ ခံနိုင်ရည် ရှိဖို့အတွက် ငါ့တပည့် ကျင့်ထားလို့ ဆရာတော်ကြီးက မှာသွားတယ်တဲ့။ သိပ်ကောင်းတယ်။ ကျင့်ထားကြပါ။ ခံနိုင်ရည် ရှိဖို့ရာအတွက် ကျင့်ထားကြပါ။ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒီတော့ မမေ့ကြနဲ့တဲ့။

“မမေ့ဘဲသာ၊ ရှုမှတ်တာ၊ သိက္ခာသုံးဝ ပြီးစေကြ”။

သိက္ခာသုံးဝ ပြီးမြောက်အောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ။ ဘုန်းကြီးတို့ ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးက -

“ပေါ်တိုင်းမပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊ မမြဲဆင်းရဲ၊ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊ အနတ္တ၊ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်”လို့ ဆုံးမဩဝါဒ ပေးသွားခဲ့တယ်။

‘ပေါ်တိုင်းမပြတ်’မှာ ပေါ်ဆိုတဲ့ စကားဟာ

ဖြစ်တာပါပဲ။ 'ဖြစ်တယ်'ဆိုတာ ထင်ရှားဖြစ်လာတာပဲ။ ပီပီပြင်ပြင် ဖြစ်လာတာပဲ။ ဘာတွေ ဖြစ်လာသလဲ ဆိုတော့ ကိုယ်ထဲက နာမ်နှင့် ရုပ်တရားတွေ ဖြစ်လာတာ။ ဆိုကြပါစို့.....ထိုင်ရာကနေပြီး ထတော့မည့် အပြုမှာ ပထမဆုံး ထချင်တဲ့စိတ် ဖြစ်နိုင်တယ် မဟုတ်လား၊ (ဖြစ်နိုင်ပါတယ် ဘုရား)။ ထချင်တဲ့စိတ်ဟာ နာမ်လား၊ ရုပ်လား၊ (နာမ်ပါ ဘုရား)။ ထိုင်ရာကနေ ထတော့မယ်ဆိုပြီး ထချင်တဲ့စိတ်ကလေး ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါတွေကို မှတ်လိုက်တယ်။ မှတ်ရင်း နာမ်သိမလား၊ ရုပ်သိမလား၊ (နာမ်သိမှာပါ ဘုရား)။ နောက် တစ်ရစ်ချင်း တစ်ရစ်ချင်း ထထ ထထ လာလိုက်တာ ကိုယ်ကြီးက ပေါ့ပေါ့ပြီး တက်လာတာ မရှိဘူးလား၊ (ရှိပါတယ် ဘုရား)။ ဘာတက်လာတာတုံး၊ ရုပ်ကြီးက တက်လာတာ မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါဘုရား)။ ထဆဲခဏမှာ ဘာရှိသတုံး၊ (နာမ်နဲ့ ရုပ် ရှိပါတယ်ဘုရား)။ နာမ်နဲ့ ရုပ် ဒီနှစ်ပါးပဲ ရှိတာ မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ် ဘုရား)။

အဲဒီလို ထဆဲကာလမှာ ထင်ရှားနေတာကတော့ နာမ်နဲ့ ရုပ်ပဲ။ နာမ်နဲ့ရုပ် တွဲပြီး ဖြစ်နေတာကို သိချင်ရင် ထတာကို စိုက်မှတ်ရမယ်။ နောက် သတိသမာဓိ အားကောင်းသွားတဲ့အခါမှာ ထချင်တဲ့ စိတ်အဆင့်ဆင့် နာမ် သဘောကိုလည်း သိနိုင်တယ်။ ပြီး

တော့ ထရုပ် အဆင့်ဆင့် ရုပ်သဘောကိုလည်း သိနိုင်
တယ် မဟုတ်လား၊ ခုန ပေါ်တိုင်းဆိုတဲ့ စကားနေရာမှာ
ထ ထည့်လိုက်ရင် ထတိုင်း မပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ထိုင်
ထည့်လိုက်ရင် ထိုင်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊ လက်
ခြေကွေးလို့ရှိရင် ကွေးတိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ဆန့်
လို့ရှိရင် ဆန့်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ခြေကြွလို့ရှိရင်
ကြွတိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊ လှမ်းတိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်
နေလျှင်၊ ချတိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေ လျှင်၊ ရပ်တိုင်းမပြတ်
ရှုမှတ်နေလျှင် ဒီလိုမဟုတ်လား၊ ကဲ - အဲဒီ နည်းလေး
လုပ်ကြည့်စမ်းပါဦး -

“ထတိုင်းမပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ရုပ်နာမ်နှစ်
မျိုး၊ ကြောင်းကျိုးသိမြင်၊ မမြဲဆင်းရဲ၊ ဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊
အနတ္တ၊ သိရ နိဗ္ဗာန်ဝင်”။

ထတာလေးကို သေသေချာချာ စူးစိုက်မှတ်လို့
ရှိရင် နောက် သတိ သမာဓိ ဉာဏ်အား ထက်သန်သွား
တဲ့အခါမှာ ထချင်တဲ့ စိတ် နာမ်တရားရယ်၊ ထရုပ် အ
ဆင့်ဆင့် ရုပ်တရားရယ် သိမလာဘူးလား၊ (သိလာပါ
တယ်ဘုရား)၊ ရုပ်နဲ့ နာမ် ကွဲလာတယ် မဟုတ်လား၊
(ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)၊ အဲဒါ ရှုမှတ်လို့ ကွဲတာ မဟုတ်
လား၊ (ဟုတ်ပါတယ် ဘုရား)၊ နောက်မှတ်ဖန်များလို့
ရှိရင် ထချင်တဲ့စိတ် အဆင့်ဆင့်က အကြောင်းနာမ်

တရား၊ ထတဲ့ ရုပ်က အကျိုး ရုပ်တရား၊ အကြောင်းနဲ့ အကျိုး ဆက်စပ်ပြီး သိမလာနိုင်ဘူးလား၊ 'ထတိုင်း မပြတ်၊ ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ရုပ်နာမ် နှစ်မျိုး၊ ကြောင်း ကျိုးသိမြင်' အကြောင်းနဲ့ အကျိုး တစ်ခါတည်း သိ လာတာ။

နောက်ဆက်မှတ်နေပြီဆိုရင် သတိ သမာဓိ ဉာဏ်အားတွေ ထက်သန်တဲ့အခါမှာ ထချင်တဲ့ စိတ် ကလေး အဆင့်ဆင့် ပေါ်ပြီး ပျောက်သွားပုံ၊ ထရုပ် အဆင့်ဆင့် ပေါ်ပြီး ကျောက်သွားပုံ၊ မမြဲတာ မသိနိုင် ဘူးလား၊ (သိနိုင်ပါတယ်ဘုရား)၊ မမြဲတာ သိလို့ရှိရင် ဆင်းရဲတာလည်း မသိနိုင်ဘူးလား၊ (သိနိုင်ပါတယ် ဘုရား)၊ ဒီထချင်တဲ့ စိတ် အဆင့်ဆင့် အကြောင်းနာမ် တရားနဲ့ ထရုပ်အဆင့်ဆင့် အကျိုးရုပ်တရားတွေဟာ သူ့ဘာသာသူ ဖြစ်နေတာ၊ ဘယ်သူက လုပ်ပေးနေတာ တုံး၊ ဘယ်သကြား၊ ဘယ် ဗြဟ္မာ၊ ဘယ်ထာဝရဘုရား က လုပ်ပေးနေတာတုံး၊ ကိုယ်ထဲက အသက်ရှိတဲ့ အကောင်က လုပ်ပေးနေတာလား၊ (မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား)၊ အနတ္တပဲ၊ သူ့သဘောအတိုင်း သူ ဖြစ်နေတာ ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)၊ အသက် ရှင်နေတဲ့ အကောင်လေးက လုပ်ပေးနေတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ပရမအတ္တခေါ်တဲ့ ဗြဟ္မာကြီး ဖန်ဆင်းရှင်

ကြီးက လုပ်ပေးနေတာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ 'အနတ္တ' ဒီထဲမှာ အတ္တ မရှိဘူး ဆိုတာ ထင်ရှားနေတာပဲ။ အတ္တ မဟုတ်ဘူးဆိုတာလည်း ထင်ရှားနေတယ်။

ပေါ်လာပုံ ပျောက်သွားပုံနဲ့ မမြဲပုံတွေ သိလာမယ်၊ ဆင်းရဲပုံတွေ သိလာမယ်၊ သူ့သဘောအတိုင်း သူ ဖြစ်ပုံတွေ သိလာမယ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ဖြစ်လာတာပါ။ ဝိပဿနာ ဉာဏ်တွေ ဖြစ်လာလို့ရှိရင် အခိုက်အတန့်တော့ ကိလေသာတွေ ငြိမ်းမနေဘူးလား၊ (ငြိမ်းနေပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒီလို တစ်အောင်ငြိမ်းအောင် လုပ်နေရတာပဲ။ အဲဒါတွေက သိက္ခာ သုံးရပ် ပြီးစီးပုံ အကျဉ်းချုပ်ပဲ။

ထတော့မယ်အပြု ထချင်တဲ့ စိတ်ကလေးလည်း မှတ်မိတယ်၊ ထရုပ်အဆင့်ဆင့်တွေလည်း မှတ်မိတယ်၊ အဲဒီမှာ ဓာတ်ခွဲကြည့်လိုက်လို့ ရှိရင် ဒီထရုပ်အဆင့်ဆင့်ကို မှတ်နိုင်ဖို့ရာအတွက် အားစိုက်တဲ့သဘောမပါဘူးလား၊ (ပါပါတယ်ဘုရား)၊ အားစိုက်တာ ဝီရိယမဟုတ်လား၊ မှန်ကန်တဲ့ ဝီရိယလား၊ မမှန်ကန်တဲ့ ဝီရိယလား၊ (မှန်ကန်တဲ့ ဝီရိယပါဘုရား)၊ မှန်ကန်တဲ့ ဝီရိယဆိုတာ သမ္မာ ဝါယာမမဂ္ဂင် မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)၊ ထက်ထက်သန်သန်နဲ့ အားစိုက်ပေးတော့ ထချင်တဲ့စိတ် အဆင့်ဆင့် ထရုပ်အဆင့်ဆင့် ရှုကွက်

အာရုံမှာ ရှုမှတ်မှု ကပ်တည်သွားတာက သမ္မာသတိ မဂ္ဂင်ပဲ၊ စွဲမြဲစွာ ရှုမိရာ ရှုကွင်းမှာ စိုက်ကျသွားတာက သမ္မာသမာဓိမဂ္ဂင်ပဲ။

အားစိုက်တော့ သတိ ဖြစ်လာပြီးတော့ အဲဒီထဲ မှာ စိတ်ကလေး စိုက်ကျသွားပြီဆိုရင် သဘောမှန်တွေ သိလာတာ၊ ဒီထဲမှာ ဝီရိယလည်း ပါတယ်၊ သတိလည်း ပါတယ်၊ သမာဓိလည်း ပါတယ်၊ အာရုံနဲ့ မှတ်စိတ်နဲ့ ကွင်းကျတည့်နေတဲ့ သမ္မာသင်္ကပ္ပ ခေါ်တဲ့ ဝိတက်လည်း ပါတယ်၊ သိတာလည်း ပါတယ်၊ ငါးမျိုး ဖြစ်မသွားဘူးလား၊ (ဖြစ်ပါတယ် ဘုရား)၊ ဝီရိယ သတိ သမာဓိကို သမာဓိက္ခန္ဓာ သမာဓိအုပ်စု၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပညာက္ခန္ဓာ ပညာအုပ်စု၊ သမာဓိ ပညာ နှစ်ခု ပါမသွားဘူးလား၊ (ပါပါတယ်ဘုရား)။

ကိုယ်လုပ်လို့ ကိုယ်ရတာ ဖြစ်တော့ အဲဒီ သမာဓိ သိက္ခာနဲ့ ပညာသိက္ခာ (တစ်နည်း) သမာဓိ သာသနာနဲ့ ပညာသာသနာ ဘယ်သူ ပိုင်သတုံး၊ လုပ်သူပဲ ပိုင်တာ မဟုတ်လား၊ နဂိုက သီလပြည့်စုံပြီး သားဖြစ်တော့ သီလ သာသနာလည်း ပိုင်သွားပြီ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် သမာဓိ သိက္ခာနဲ့ ပညာသိက္ခာ ဖြစ်နေဆဲမှာ ရှောင်ရှားလိုတဲ့ စေတနာ သီလတွေ အပြည့်ပါနေတယ်၊ ဒီနည်းအရ ကျင့်နည်းမှန်နဲ့ အတူ

သီလ သမာဓိ ပညာ သုံးမျိုး ပိုင်သွားတာ၊ အဲဒါ သာသနာပိုင်ပဲ။

ရှေးရှေးက ဆရာတော်ကြီးများ ‘သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားပါ’ လို့ အမိန့်ရှိသွားတာ ဒါကို ရည်ရွယ် ပြောတာ၊ စံလွန်တော်မူတဲ့ ကျေးဇူးရှင် ရွှေဥမင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးလည်း လွန်ခဲ့တဲ့ (၁၂)နှစ်က ဘုန်းကြီးကို တောထဲမှာ အနားယူနေစဉ်မှာ လာရောက် ပြီးတော့ နောင်တော် ကြီးတစ်ပါးအနေနဲ့ရော တကယ့် သီတင်းသုံးဖော်ကောင်း တစ်ပါးအနေနဲ့ပါ အဲဒီ ဓမ္မ လက်ဆောင်ကို ပေးသွားတာ၊ အခုထိ အသည်းထဲမှာ စွဲနေတာ၊ အဲဒီတော့ သာသနာပိုင် ဖြစ်ချင်ကြရင် သီလ သိက္ခာ သမာဓိသိက္ခာ ပညာသိက္ခာ သုံးပါး ပြည့်စုံ အောင် ပြုလုပ်ကြ၊ ပြည့်စုံသွားပြီဆိုရင် ဒီသာသနာ ကိုယ်ပိုင်တာပဲ။

ကိုယ်ပိုင်ပြီဆိုရင် ကိုယ်ပိုင်တဲ့ သာသနာ ဘယ် မှာ သွားတည်မလဲ၊ နှလုံးသားထဲမှာ တည်မယ်မဟုတ် လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)၊ နှလုံးသားထဲမှာ သီလ သမာဓိ ပညာ သာသနာ တည်လိုက်တာပဲ၊ အဲဒါ ‘ဓမ္မ စေတီ တည်တယ်’ ခေါ်တယ်၊ စေတီတွေ အမျိုးမျိုး ရှိပါတယ်၊

(၁) ဓာတုစေတီ

(၂) ပရိဘောဂစေတီ

(၃) ဥဒ္ဓိဿစေတီ

(၄) ဓမ္မစေတီ

‘ဓာတုစေတီ’ ဆိုတာက ဘုရားဓာတ်တော်တွေ
ဌာပနာပြီး ပူဇော်ရန် တည်တဲ့ စေတီတဲ့၊ ဘုရားရဲ့ အသုံး
အဆောင် ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို ဌာပနာပြီး တည်တဲ့စေတီ
က ‘ပရိဘောဂစေတီ’ ပါပဲ၊ ဘုရားရဲ့ ရုပ်တု ထုလုပ်ပြီး
ကိုးကွယ်ရတဲ့ စေတီက ‘ဥဒ္ဓိဿစေတီ (ဥဒ္ဓိဿစေတီ)’
ပါပဲ။

အဲဒီ စေတီကို တည်တဲ့အခါ အုတ်ပါရမယ်၊
သဲပါရမယ်၊ ကျောက်ပါရမယ်၊ ရေပါရမယ်၊ ဘီလပ်မြေ
ပါရမယ်၊ အဲဒီစေတီက တစ်နယ်မှာ တစ်ဆူပဲ တည်ရ
တာ၊ တည်ထားတဲ့ စေတီတောင်မှ ပုံတော်ထဲမှာ
ဂုဏ်တော်ထည့်သွင်းပြီး ကြည်ညိုတတ်မှ တည်ရကျိုး
နပ်တာ၊ သဲလည်း မကုန်၊ အုတ်လည်း မကုန်၊ ရေလည်း
မကုန်၊ ကျောက်လည်းမကုန်၊ ဘီလပ်မြေလည်း
မကုန်ဘဲ တည်တဲ့ နည်းကတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရား
အားထုတ်တာပဲ၊ သာသနာပိုင်ဖြစ် လို့ရှိရင် ဓမ္မစေတီ
လေး တည်ပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။

ပုဂံမြို့က စေတီတွေ တည်ထားတာ “လှည်း
ဝင်ရိုးသံ၊ တည်ညံ၊ ပုဂံဘုရားပေါင်း” ဆိုတာ သင်္ချာ

နည်းနဲ့ တွက်မယ်ဆိုရင် လေးသန်း လေးသိန်း လေးသောင်း ခြောက်ထောင် ခုနစ်ရာ သုံးဆယ့်သုံးဆူ ရှိတာ အခု ထောင်ဂဏန်းလောက်ပဲ ရှိတော့တယ်။ မြတ်စွာဘုရားအလိုတော်ကျတစ်နယ်မှာ တစ်ဆူပဲ တည်ရမယ် မဟုတ်လား၊ (ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား)။ အသိဉာဏ်မပါဘဲနဲ့ သဒ္ဓါတရားနဲ့ တည်ကြတော့ အဲသလို ဖြစ်ကုန်တာ၊ နှစ်ပေါင်း ကိုးရာကျော် တစ်ထောင်လောက်က တည်ထားတဲ့ဟာတွေ အခု ထောင်ဂဏန်းပဲ ရှိတော့တယ်။ ဘယ်တော့မှ မပျက်တဲ့ စေတီ၊ သွားလေရာမှာ ပင့်သွားလို့ရတဲ့ စေတီ၊ အုတ်မကုန်၊ သဲမကုန်၊ ရေမကုန်၊ ကျောက်မကုန်၊ ဘိလပ်မြေမကုန်တဲ့ စေတီတည်နည်းလေးတွေ ရှေးရှေးသော မြတ်စွာဘုရားတွေက သူတို့ ကိုယ်တိုင်လည်းပဲ တည်တယ်။ သတ္တဝါအများကိုလည်း တည်စေတယ်။ တည်တော့ အေးချမ်းမှုရသွားတယ် မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါတယ်ဘုရား)။

အဲဒီစေတီတွေ အလေးထားပြီး တည်ဖို့ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။ အခု မိမိတို့ရဲ့ အားကိုးရာဖြစ်တဲ့ ကျေးဇူးရှင် ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကလည်း မိမိတို့ရဲ့ နှလုံးသားထဲမှာ အချိန်မီ ဓမ္မစေတီ တည်ဖို့ ကရုဏာထား ပြီးတော့ ဟောကြားသွားတာ မဟုတ်ဘူးလား၊ ဓမ္မစေတီတွေ တည်ကြပါ၊ ဓမ္မစေတီတွေ တည်လို့

နှလုံးသားထဲမှာ ဓမ္မတွေ ရောက်လာပြီဆိုရင် အဲဒီ ဓမ္မဟာ သေတဲ့ ဓမ္မ ခေါ်မလား၊ ရှင်တဲ့ ဓမ္မခေါ်မလား၊ (ရှင်တဲ့ ဓမ္မခေါ်ပါတယ် ဘုရား)၊ ဓမ္မတွေ ရှင်နေမှာပါ၊ အားထုတ်သလောက် ဓမ္မတွေ ရှင်သန်နေမှာပါ၊ သာသနာဟာ ရှင်သန်နေမှာပါ။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး စံလွန်တော်မူသွားပေမယ့် လို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ အဆုံးအမတွေဟာ လက်တွေ့ ကျင့်သုံးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ နှလုံးသားထဲမှာ တည်ပြီး အမြဲတမ်း ရှင်သန်နေမှာပါ၊ အဲဒီတော့ ကိုယ့်ဆရာသမားကို ကိုယ် ရိုသေလေးစားတယ်ဆိုရင် ဒေသနာနည်းနဲ့အညီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကရုဏာထားပြီး မိန့်ကြားခဲ့တဲ့ တရားတွေကို စေတီမြောက်အောင် နှလုံးသားထဲမှာ ရောက်အောင် ကြိုးစားကြပါ၊ ကြိုးစားလို့ ရှိရင် ကြိုးစားသမျှ ဓမ္မဟာ နှလုံးသားထဲမှာ အမြဲတမ်း ရှင်သန်နေမှာပဲ။

ဘုန်းကြီးက အထောက်အထားမဲ့ အလွတ်ပြောတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီး အချိန်မှာ အရှင်အာနန္ဒက သူရဲ့ သီတင်းသုံးဖော်ကောင်း အရှင်သာရိပုတ္တရာလည်း စံတော်မူသွားပြီ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီတဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားလည်း မကြာခင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မယ်တဲ့၊ သူရဲ့ အားကိုးစရာတွေလည်း မရှိတော့ဘူး

ဆိုပြီး စဉ်းစားမိတာနဲ့ တစ်ခါတည်း အကြီးအကျယ် သောကတွေ ဖြစ်တာ၊ ဒီအခါမှာ မြတ်စွာဘုရားက အရှင်အာနန္ဒကို ခေါ်ခိုင်းတယ်၊ ရောက်လာတဲ့ အခါမှာ မြတ်စွာဘုရား အမိန့်ရှိတယ်-

“အာနန္ဒ၊ ချစ်သော သူတို့နဲ့ ကွေကွင်းရခြင်း ဆင်းရဲဆိုတာက ဒီလိုပဲ ကြုံရတတ်တယ်လို့ ငါဘုရား လည်း ဟောထားပြီပဲ၊ ငါဘုရား စံတော်မူသွားပေမယ့် လို့ ငါဘုရား လေးဆယ့်ငါးဝါပတ်လုံး ကောင်းကျိုးတွေ ဖြစ်ဖို့ ဟောထားတဲ့ ဓမ္မ၊ လက်တွေ့ ကျင့်သုံးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် ကို ကျင့်သုံးသလောက် အောက်တန်း မကျရအောင် မြှင့်တင်ပေးတဲ့ ဓမ္မ၊ အချိုးတကျဖြစ်ဖို့ စည်းကမ်း ဥပဒေသ ယဉ်ကျေးမှု ဝိနယတွေဟာ ငါဘုရား ကွယ် လွန်တဲ့ အခါမှာ အဲဒီ ဓမ္မဝိနယ ခေါ်တဲ့ သာသနာဟာ သင်ချစ်သားတို့ရဲ့ဆရာ ဘုရားပဲ”တဲ့။

ဒီတော့ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရား မရှိပေ မယ်လို့ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားဟောခဲ့တဲ့ တရားတွေ ဟာ အခုထက်ထိ ရှိသေးသလား မရှိဘူးလား၊ (ရှိပါ တယ် ဘုရား)၊ ရှိထားတဲ့တရားတွေ ကျင့်နည်းမှန်တွေ ကျင့်လို့ ရှိရင် တရားတွေ မရနိုင်ဘူးလား၊ (ရနိုင်ပါ တယ်ဘုရား)၊ တရားတွေ နှလုံးသားထဲမှာ ရောက်နေပြီ ဆိုရင် ဒီတရားဟာ ရှင်တယ် ခေါ်မလား၊ သေတယ်ခေါ်

မလား၊ (ရှင်တယ် ခေါ်ရမှာပါဘုရား)၊ ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံသွားတဲ့အခါ ငါဘုရားဟောထားတဲ့ တရားဟာ သင်ချစ်သားတို့ရဲ့ လမ်းညွှန်ဘုရားပဲလို့ ဆိုထားတယ်၊ တရားသည်ပင်လျှင် ဘုရားပဲ။

သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားတစ်ဆူတည်း ဟောနေရတာတဲ့၊ ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတဲ့အခါမှာ ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်ဆိုတော့ တရားတစ်ခုမှာ ဘုရားတစ်ဆူကျနဲ့ တွက်မယ်ဆိုရင် ဘုရားအဆူပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိတယ်၊ ဘယ်လောက် အားရစရာကောင်းသလဲ၊ တရားခေါ်တဲ့ ကျင့်နည်းမှန်နဲ့ လက်တွေ့ကျင့်သုံးလို့ ရရှိခဲ့တဲ့ တရားဟာ နှလုံးသားထဲမှာ ရောက်နေပြီဆိုရင် တရားစေတီ တည်တယ် မည်တယ်၊ တရားစေတီ တည်တယ်ဆိုရင် ဘုရားစေတီလည်း တည်ရာမရောက်ပေဘူးလား၊ (ရောက်ပါတယ်ဘုရား)၊ တရားရှင်သန်အောင် လုပ်တော့ အခု ဒီဘုရားလည်း ရှင်သန်နေတယ် မဆိုနိုင်ဘူးလား၊ (ဆိုနိုင်ပါတယ်ဘုရား)၊ အဲဒါ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားခေါ်တယ်။

သက်တော်ထင်ရှားဘုရားကို ဖူးမြင်ချင်ကြလို့ ရှိရင် ဘာလုပ်မလဲ၊ တရားရှင်သန်အောင် လုပ်၊ အခု ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး စံလွန်တော်မမူခင် မိန့်ကြားသွားတဲ့ တရားတွေ အားထုတ်ကြ၊ ဒီတရားတွေ

အားထုတ်လို့ နှလုံးသားထဲမှာ တရားရောက်ပြီဆိုရင် သာသနာပိုင်ဖြစ်ပြီ၊ သာသနာပိုင် ဖြစ်ပြီဆိုရင်ပဲ နှလုံးသားထဲမှာ ဓမ္မစေတီ တည်ပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။ ဓမ္မစေတီ တည်ပြီးသား ဖြစ်သွားပြီဆိုရင် သက်တော် ထင်ရှား ဘုရားလည်း နှလုံးသားထဲမှာ ကြွရောက်နေပြီ။ အဲဒါ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားကိုးကွယ်တာတဲ့။ အဲဒီ အနေမျိုးရောက်အောင် လုပ်ဖို့ သိပ်အရေးကြီးပါတယ်။

ဒီဟာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံခါနီးမှာ မိန့်ကြားသွားတဲ့ အချက်ကလေး ရှိပါတယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မယ်ဆိုတော့ နတ်တွေ လူတွေ ဗြဟ္မာတွေက နောက်ဆုံးပိတ်ဆိုတဲ့အနေနဲ့ ပူဇော်ကြတာ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက အရှင်အာနန္ဒကို အမိန့်ရှိတယ်- ‘ချစ်သား အာနန္ဒ၊ ရဟန်းတွေရော ရဟန်းမတွေရော ဥပါသကာတွေရော ဥပါသိကာမတွေရော ပရိသတ်လေးမျိုးက ငါဘုရားကို ဒီလို အာမိသခေါ်တဲ့ ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေနဲ့ ပူဇော်နေတာဟာ တကယ့် ချစ်ခင်လေးစားမြတ်နိုးပူဇော်ပသရာ မရောက်ပါဘူး၊ ငါဘုရားညွှန်ကြားထားတဲ့ အတိုင်း ရဟန်း၊ ရဟန်းမ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသိကာမ ပရိသတ်လေးမျိုးက ကျင့်သုံးလို့ရှိရင် ငါဘုရားကို တကယ့် ရိုသေလေးစား မြတ်နိုးချစ်ခင် ပူဇော်ပသရာ ရောက်တယ်’တဲ့။

ကိုယ့်ဆရာသမားကို တကယ့်ကိုယ်ကျင့်တရား စစ်စစ်နဲ့ ပူဇော်လိုလို့ရှိရင် ညွှန်ကြားထားတဲ့အတိုင်း အားထုတ်ဖို့ပါပဲ။ ဒီနေရာဌာနမှာ ကျမ်းဂန်များက ဖွင့်ဆိုထားပါတယ်- .

‘မြတ်စွာဘုရားဟာ ပန်းလေးတစ်ပွင့် လှူတာ တောင်မှ ကုဋေနဲ့ ချီပြီး အပါယ်မလားဘူးလို့ ဆိုထား တယ်။ ဒီလောက် ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ပူဇော်တာကို မြတ်စွာဘုရား ဘာဖြစ်လို့ မချီးမွမ်းသတုံး၊ ဘာဖြစ်လို့ ငြင်းပယ်ရသတုံး၊ ငါဘုရားကို ပူဇော်ရာမရောက်ဘူးလို့ ရင့်သီးတဲ့ စကားတွေ ဘာဖြစ်လို့ သုံးရသတုံးတဲ့’၊

အကြောင်းနှစ်ချက် ရှိပါတယ်-

(၁) နောင်အနာဂတ် ပရိသတ်ကို ချီးမြှောက် ချင်လို့ အနာဂတ် မျိုးဆက်ကောင်းတွေ ဖြစ်စေချင်လို့၊

(၂) မြတ်စွာဘုရား တည်ထောင်ထားတဲ့ သာသနာ အခွန်ရှည်စေချင်လို့၊

တကယ်လို့သာ မြတ်စွာဘုရားက ပရိနိဗ္ဗာန်စံ ခါနီးမှာ ပူဇော်မှုတွေကို ချီးကျူးခဲ့မယ်ဆိုရင် ဘုန်းကြီး တို့ ရဟန်းတော်တွေက အစ ပူဇော်ရန် အချိန်ကျလို့ ရှိရင် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းနဲ့ ပူဇော်မှုနဲ့ အချိန်ကုန်နေမှာပဲ။ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်တရား ကျင့်သုံးရေးမှာ လစ်ဟင်း ပျက်ကွက် မေ့နေကြမယ်၊ ဘုန်းကြီးတို့

ရဟန်းတော်တွေက အချိန်ကျလာပြီဆိုလို့ရှိရင် ဟေ့-
ဘုရားပွဲနီးပြီ၊ ဒကာတို့ လုပ်ကြ၊ မနှစ်ကတော့ ဘယ်လို
ပေါ့၊ ဒီနှစ်တော့ သူများထက် သာလွန်အောင်
လုပ်ရမယ် စသည်ဖြင့် ဘုရားပွဲ တွေသာ လုပ်ကြလိမ့်
မယ်၊ အဲဒါနဲ့ အချိန်ကုန်ကြလိမ့်မယ်။

အဲသလို ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းတွေနဲ့ ပူဇော်ခြင်းဟာ
ငါ့ဘုရားကို တကယ် ပူဇော်မှု မမည်၊ ပူဇော်ရာ မရောက်
တဲ့၊ စာထဲမှာ ဆိုထားတာ - သီရိလင်္ကာက မဟာစေတီ
ကြီးလို စေတီကြီးတွေ ထောင်ပေါင်းများစွာ တည်၊
မဟာ ဝိဟာရ ကျောင်းကြီးတွေလို ထောင်ပေါင်းများစွာ
ဆောက်၊ ငါ့ဘုရား သာသနာကို အခွန်ရှည်အောင်
မလုပ်နိုင် မဆောင်နိုင်တဲ့၊ တစ်ရက်တာလည်း ယာဂု
တစ်ကျိက်သောက်လေးတောင်မှ သာသနာ မဆောင်
နိုင်ဘူးတဲ့၊ သာသနာ ထိန်းထားနိုင် ဘူးတဲ့၊ 'သာသနာ
ဆောင်တယ်၊ သာသနာ ထိန်းထားနိုင်တယ်'ဆိုတာ ငါ
ဘုရားပြောတဲ့အတိုင်း ကျင့်သုံးမှသာ ငါ့ဘုရားသာသနာ
တော်ကို နောက်ထပ်မျိုးဆက်ကောင်းလေးတွေပဲ မပြတ်
ဖြစ်ပြီးတော့ သာသနာလည်း အခွန်ရှည်လိမ့်မယ်တဲ့။

သာသနာမျိုးဆက်ကောင်းလေးတွေ ဖြစ်
အောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊ ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှု ခေါ်တဲ့
သာသနာ အခွန်ရှည်အောင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲ၊

ဘယ်သူ့အပေါ်မှာ တည်သလဲ၊ ဘုန်းကြီးတို့ ရဟန်းတွေအပေါ်မှာရော ဘိက္ခုနီမ မရှိတော့ သိက္ခာရှင်ခေါ်တဲ့ သီလရှင်တွေအပေါ်မှာရော ဥပါသကာတွေအပေါ်မှာရော ဥပါသိကာမတွေ အပေါ်မှာရော တည်တယ်၊ တရားကြားနာရုံသာ ကြားတယ်၊ အားမထုတ်ဘူး၊ အလှူလည်း လှူရုံသာ လှူတယ်၊ သီလလည်း မရှိဘူး၊ သမာဓိလည်း မရှိဘူး၊ ပညာလည်း မရှိဘူး ဆိုရင် သာသနာ ဘယ်ရောက်သွားမလဲ၊ သာသနာပိုင် ဖြစ်ပါမလား။

သာသနာပိုင် မဖြစ်ဘူးဆိုရင် မဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘာဖြစ်သတုံး၊ သာသနာ မကွယ်ဘူးလား၊ ကွယ်တာပေါ့၊ တစ်ချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရားကို ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်က မေးထားတယ်၊ “မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလို့ရှိရင် ‘သဒ္ဓမ္မ’ ခေါ်တဲ့ သူတော်ကောင်းတရား သာသနာ တာရှည်တည်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းက ဘာပါလဲဘုရား၊ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းရဲ့ အကြောင်းဟာ ဘာပါလဲဘုရား” (၂)ချက် မေးထားတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ဖြေတယ်- “သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးကို ပြည့်စုံကျေနပ်လောက်တဲ့အထိ ပွားလို့ရှိရင် သာသနာ အခွန်ရှည်မယ်တဲ့၊ မပွားလို့ ရှိရင် သာသနာ မရှည်ဘူး”တဲ့၊ အဲဒါကို အဋ္ဌကထာဆရာက

ထောက်ခံချက် ပေးပြီး ဖြေထားပါတယ်။ ဟုတ်တယ်၊
မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြားတဲ့အချက်က မှန်တယ်တဲ့၊ 'ယော
ဟိ ကောစိ ဗုဒ္ဓေသု ဓရန္တေသုပိ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ
န ဘာဝေတိ၊ တဿ သဒ္ဓမ္မော အန္တရဟိတော နာမ
ဟောတိ ဒေဝဒတ္တာဒိနံ ဝိယ'။ (သတိပဋ္ဌာနသံယုတ်၊
သီလဋ္ဌိတိဝဂ်၊ ဌ၊ ၃၈၉-၃၉၁)။

မြန်မာလိုကတော့ - မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မဆို
ရှင်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် ရဟန်းပဲ ဖြစ်ဖြစ် လူဝတ်ကြောင်ပဲ ဖြစ်ဖြစ်
ဥပါသကာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဥပါသိကာပဲ ဖြစ်ဖြစ် သတိပဋ္ဌာန်
တရားလေးပါး မပွားဘူးဆိုရင် သူရဲ့ သန္တာန်မှ သဒ္ဓမ္မ
ခေါ်တဲ့ သူတော်ကောင်းတရား သာသနာကွယ်ပြီတဲ့။

ဘုန်းကြီး သတိပဋ္ဌာန်တရား မပွားဘူးဆိုရင်
ဘုန်းကြီးမှာ သာသနာကွယ်တာပဲ၊ ဒကာတစ်ဦးဦး
မပွားလို့ရှိရင် ဒကာတစ်ဦးဦးမှာလဲ သာသနာကွယ်တာ
ပဲ၊ ဒီတော့ သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါး ပွားလို့ရှိရင်
သာသနာမကွယ်ဘူးဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ပေါ့၊ သတိပဋ္ဌာန်
တရားလေးပါး ပွားလို့ရှိရင် သာသနာ ပိုင်နေတယ်ဆို
တော့ ဒီသာသနာ ဘယ် ရောက်သွားလဲ၊ ကိုယ့်ဆီမှာပဲ
ရှိတယ်မဟုတ်လား၊ ကိုယ့်ဆီမှာ ရှိနေရင် သာသနာ
ကွယ်ပါမလား၊ မကွယ်ဘူးပေါ့၊ အဲဒီသုတ္တန်လေးက
သိပ်ရှင်းပါတယ်။

သတိပဋ္ဌာန်တရားကို ကျေနပ်လောက်အောင် ပွားလို့ရှိရင် ခုန စောစောပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း သီလ သာသနာ သမာဓိသာသနာ ပညာသာသနာ သုံးရပ် စလုံး တည်သွားမှာပေါ့၊ တည်ပြီဆိုရင် မြတ်စွာဘုရား အကြိုက်ဆုံးလည်း ဖြစ်တယ်မဟုတ်လား၊ (မှန်ပါ ဘုရား)၊ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ သာသနာ ပိုင်တဲ့အခါ အဲဒီ သာသနာ မပျက်တော့ဘူး၊ သာသနာမျိုးဆက်တွေ လည်း မပြတ်တော့ဘူး၊ သာသနာမျိုးဆက်ကောင်းတွေ ဖြစ်စေချင်လို့ သာသနာ မကွယ်စေချင်လို့ မြတ်စွာ ဘုရားက နောက်ဆုံး အကြီးအကျယ် ပူဇော်မှုကို ငြင်း ပယ်ခဲ့တာ၊ အကောင်းဆုံး ပူဇော်ခြင်း ပူဇော်မှုကို ‘ပရမပူဇာ’လို့ ခေါ်ပါတယ်၊ အမြင့်ဆုံး ပူဇော်ခြင်းနဲ့ ပူဇော်ကြပြီးတော့ နောင်အနာဂတ် သာသနာ မျိုးဆက် ကောင်းလေးတွေ ဖြစ်ရေးအတွက် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းနဲ့ ပူဇော်မှုကို ပယ်ရှားခဲ့တာ တဲ့၊ ကိုယ်ကျင့်တရားနဲ့ ပူဇော်မှုကို မြတ်စွာဘုရား မြတ်နိုးတာတဲ့။

အခု စံလွန်တော်မူသွားတဲ့ ရွှေဥမင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးလည်းပဲ သူ့တပည့်တွေအပေါ် ဒီလို သဘော ရှိနေမှာပါပဲ၊ ဒီသဘောရှိလို့လည်း သာသနာပိုင် ဖြစ် အောင် လုပ်ကြပါတဲ့၊ ဘုန်းကြီး စကားလေး စလာတာ

ရွှေဥမင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဘုန်းကြီးကို အမိန့်ရှိသွားတဲ့ စကားလေးနဲ့ စတာပါ။ သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် လုပ်ပါတဲ့။ ဦးပဏ္ဍိတဟာ တောစခန်းမှာ သာသနာပိုင်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်နေတာ သိပ်ကောင်းတာပဲဆိုပြီး သူချီးကျူး အားပေးတဲ့ စကားလေး အခုထိ ကြားယောင်နေပါတယ်။

အဲဒီစကားလေးအတိုင်း ကျင့်သုံးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း ရှေးရှေးက ဆရာတော်ကြီးတွေ မိမိထံ ချဉ်းကပ်လာတဲ့ ရဟန်းတော်တွေကို “မောင်ပဉ္ဇင်းတို့ သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနော်” ဆိုပြီး တိုက်တွန်းတာပါပဲ။ ဒီဆရာတော်ကြီးထံ လူတွေ လာလို့ ရှိရင်လည်း လူတွေကို သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် တိုက်တွန်းမှာပါပဲ။ တိုက်တွန်းရတာဟာ မြတ်စွာဘုရားအလိုတော်ကျပဲ။ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကျနဲ့အညီ အဆင့်ဆင့် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ ကိုယ်ရဲ့ နှလုံးသားထဲမှာ ဓမ္မစေတီတည် သွားပြီးတော့ တပည့်များအား သာသနာပိုင် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြပါ ဆိုတဲ့ မိန့်မှာချက်အတိုင်း ဘုန်းကြီးတို့ တစ်တွေ ကိုယ်ပိုင် သာသနာဖြစ်အောင် ဆုံးမသွန်သင်တဲ့ အချက်တွေကို သေသေချာချာ နာယူပြီးတော့ စိတ်ချနိုင် လောက်တဲ့အထိ သာသနာပိုင်

ဖြစ်အောင် ကြိုးစားနိုင်ကြ ပါစေလို့ တိုက်တွန်းရင်းနဲ့ ဒီနေ့ တရား ဒီမှာ အဆုံးသတ် လိုက်ပါတယ်။

သာဓု..... သာဓု..... သာဓု။

ပြင်ဆင်ဖတ်ရှုရန်

နာ	အမှား	အမှန်
၄	ဆရာတော်	မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးထံ ရောက်ရှိပြီး
၃၇	ပဋိပတ္တိသာရာ ဟိ သာသနာ	ပဋိပတ္တိသာရံ ဟိ သာသနံ
၄၆	ရဲရင့်နဲ့	ရဲရဲရင့်ရင့်နဲ့
၄၉	ဆုံသွားပြီ	စုံသွားပြီ
၅၅	ကျောက်သွားပုံ	ပျောက်သွားပုံ
၅၇	ကွင်းကျတည့်နေတဲ့	ကွင်းကျတည့်နေတဲ့

“သာသနာပိုင် ဖြစ်တယ်” ဆိုတာ
အနည်းဆုံး တစ်မင် တစ်ဖိုလ်ရမူ
သာသနာပိုင်တာ၊
မဟုတ်ရင် သာသနာပိုင် မဟုတ်သေးဘူး။
အဲဒီ ဆရာတော်ကြီးဆိုလိုတာက
အနည်းဆုံး အရိယာဖြစ်အောင်
အားထုတ်ကြပါ။
သောတာပန်ဖြစ်အောင် အားထုတ်၊
ဒါမှ သာသနာပိုင်မယ်လို့ ပြောတာ။

